

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta
Katedra sociální patologie a sociologie

Možnosti volnočasových aktivit ve vybraných obcích mikroregionu Černilovsko

Bakalářská práce

Autor: Iveta Drešerová
Studijní program: B7507
Studijní obor: Sociální komunikace v neziskovém sektoru
Vedoucí práce: PhDr. Jan Hubert
Oponent práce: doc. PhDr. Iva Jedličková, CSc.



Zadání bakalářské práce

Autor:	Iveta Drešerová
Studium:	P16K0327
Studijní program:	B7507 Specializace v pedagogice
Studijní obor:	Sociální komunikace v neziskovém sektoru
Název bakalářské práce:	Možnosti volnočasových aktivit ve vybraných obcích mikroregionu Černilovsko
Název bakalářské práce AJ:	Choice of leisure time activities in selected municipalities of microregion Černilovsko

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Cílem bakalářské práce je zjistit, jaké jsou možnosti volnočasových aktivit ve vybraných obcích mikroregionu Černilovsko. Práce obsahuje přehled současné nabídky aktivit ve volném čase. Dále empirickým šetřením mezi obyvateli různých věkových kategorií je zjištěn způsob jejich trávení volného času, ale také jejich názor na tuto problematiku. Na základě získaných poznatků a údajů předkládá tato práce náměty na zlepšení volnočasových aktivit občanů v dané lokalitě.

JANDOUREK, Jan. Úvod do sociologie. Vyd. 2. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-644-5. Velký sociologický slovník. Praha: Karolinum, 1996. ISBN 80-7184-164-1. HOFBAUER, Břetislav. Děti, mládež a volný čas. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-927-5. JANIŠ, Kamil. Úvod do problematiky volného času. Opava: Slezská univerzita v Opavě, Fakulta veřejných politik, Ústav pedagogických a psychologických věd, 2009. ISBN 978-80-7248-530-7. KRAUS, Blahoslav. Životní styl současné české rodiny. Hradec Králové: Gaudeamus, 2015. ISBN 978-80-7435-544-8.

Garantující pracoviště: Katedra sociální patologie a sociologie, Pedagogická fakulta

Vedoucí práce: PhDr. Jan Hubert

Oponent: doc. PhDr. Iva Jedličková, CSc.

Datum zadání závěrečné práce: 22.1.2018

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala pod vedením vedoucího bakalářské práce samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne 23.4.2019

.....
Iveta Drešerová

Poděkování

Ráda bych poděkovala PhDr. Janu Hubertovi za odborné vedení mé bakalářské práce a poskytnutí cenných rad a doporučení.

ANOTACE

DREŠEROVÁ, Iveta. *Možnosti volnočasových aktivit ve vybraných obcích mikroregionu Černilovsko*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2019. 86 s. Bakalářská práce.

Cílem bakalářské práce je zjistit, jaké jsou možnosti volnočasových aktivit ve vybraných obcích mikroregionu Černilovsko. V teoretické části práce jsou vymezeny pojmy volný čas a životní styl, ale také funkce volného času a faktory mající vliv na trávení volného času. Dále práce obsahuje přehled spolků a organizací zajišťujících v jednotlivých obcích volnočasové aktivity a přehled současné nabídky aktivit ve volném čase. Empirickým šetřením mezi obyvateli různých věkových kategorií je zjištěn způsob, jakým tráví volný čas, jejich spokojenost či nespokojenost s nabízenými možnostmi volnočasových aktivit v místě bydliště, a také jejich názor na tuto problematiku. Na základě poznatků a údajů získaných empirickým šetřením předkládá tato práce náměty na zlepšení volnočasových aktivit obyvatel v dané lokalitě.

Klíčová slova: volný čas, volnočasové aktivity, životní styl

ANNOTATION

DREŠEROVÁ, Iveta. *Choice of leisure-time activities in selected municipalities of micro-region Černilovsko*. Faculty of Education, University of Hradec Králové, 2019, 86 pages. Bachelor thesis.

The main aim of this bachelor thesis is to compile data of possibilities of leisure-time activities in the micro-region of Černilovsko. The theoretical part of this thesis defines firstly terms as leisure-time and lifestyle, secondly functions of leisure-time and factors which influence the spending of leisure-time. Moreover, the thesis presents a summary of associations and organizations which provide leisure-time activities in individual municipalities as well as a current overview of leisure-time activities. The empiric research, within a wide range of age categories of local inhabitants, has shown ways of spending their leisure-time. It also shows either their satisfaction or dissatisfaction with offered leisure-time options in their locality of residence and personal opinions on this subject too. Last but not least few proposals for leisure-time activities improvement in the particular locality are offered on the basis of empiric research and collected data.

Keywords: leisure-time, leisure-time activities, lifestyle

Obsah

ÚVOD	9
1 Volný čas	11
1.1 Funkce volného času.....	12
1.2 Různé pohledy na volný čas.....	13
1.3 Volný čas a životní styl.....	15
1.4 Formy aktivit volného času a faktory mající vliv na trávení volného času	16
2 Charakteristika mikroregionu Černilovsko a vybraných obcí.....	20
2.1 Pojem mikroregion	20
2.2 Mikroregion Černilovsko	20
2.3 Obec Černilov.....	21
2.4 Obec Librantice	22
2.5 Obec Libřice	23
3 Možnosti trávení volného času ve vybraných obcích	25
3.1 Kulturní a sportovní organizace a spolky v Černilově.....	25
3.2 Kulturní a sportovní organizace a spolky v Libranticích.....	27
3.3 Kulturní a sportovní organizace a spolky v Libřicích.....	28
4 Volnočasové aktivity dle jednotlivých obcí	30
4.1 Nabídka volnočasových aktivit v obci Černilov.....	30
4.2 Nabídka volnočasových aktivit v obci Librantice	35
4.3 Nabídka volnočasových aktivit v obci Libřice.....	38
5 Empirické šetření	40
5.1 Výzkumný cíl, hypotézy, metodologie	40
5.2 Výzkumné prostředí, soubor respondentů a dotazník.....	42
5.3 Výsledky výzkumného šetření	43
5.4 Shrnutí výsledků výzkumného šetření.....	71
5.5 Vyhodnocení hypotéz a diskuze	72

Závěr	78
Seznam použité literatury a zdrojů:	80
Seznam grafů	85
Seznam obrázků	86
Seznam tabulek	86
Seznam příloh	86

ÚVOD

Pro svoji bakalářskou práci jsem zvolila téma Možnosti volnočasových aktivit ve vybraných obcích mikroregionu Černilovsko. V dnešní době má společnost k dispozici celou řadu „moderních pomocníků“, kteří v nemalé míře svou činností pomáhají a usnadňují každodenní život. V mnoha případech nahradili lidskou sílu zcela. Lidé mají obecně poměrně velké množství volného času, ale ne vždy vědí, jak ho účelně a kvalitně využít.

V bakalářské práci se nejprve věnuji vysvětlení základních pojmů jako je volný čas, funkce volného času, životní styl a formy aktivit volného času. Je zde také přiblížen pohled na volný čas z různých hledisek a faktory, které mají vliv na trávení volného času.

Další část práce je zaměřena na charakteristiku mikroregionu Černilovsko a na vybrané obce, které jsou součástí tohoto mikroregionu. Pro účely této práce byly vybrány obce Libřice, Černilov a Librantice. Z výše jmenovaných obcí je největší obcí mikroregionu obec Černilov, která je současně i největší obcí okresu Hradec Králové. Naproti tomu obec Libřice je obcí s nejmenší rozlohou a nejmenším počtem obyvatel. Důvodem výběru tohoto regionu je také skutečnost, že v Libřicích trvale žiji již od narození a jsem aktivní členkou jednoho ze spolků působících v této obci. V Černilově jsem navštěvovala v rámci vzdělávání místní základní školu a mám zde, stejně jako v Libřicích, několik spolužáků a přátel, se kterými jsem trávila a trávím část svého volného času. Výběr dané lokality byl pro mne tedy jasnou volbou.

V další etapě práce předkládám přehled kulturních a sportovních organizací, které v jednotlivých obcích působí v rámci trávení volného času, včetně nabídky volnočasových aktivit pro občany v již zmíněných obcích. Vycházela jsem především z osobních zkušeností a znalostí, dále jsem využila k získání informací dostupné internetové zdroje a literaturu. Rozdílnost informací z veřejně dostupných zdrojů byla značná. Koncepce webových stránek obce Černilov byla z mého pohledu dostatečně využitelná, webové stránky menší obce Libřice byly pro moji práci naopak téměř nepoužitelné.

Bakalářská práce využívá k zodpovězení daného hlavního cíle i výzkum provedený kvantitativní metodou při využití dotazníku jako výzkumného nástroje. Respondenty dotazníkového šetření byli občané vybraných obcí všech věkových kategorií.

Cílem mé práce je především zjistit, jaké jsou možnosti volnočasových aktivit ve vybraných obcích mikroregionu Černilovsko. Dále se práce zaměřuje na nabídky volnočasových aktivit v jednotlivých obcích a na zjištění, jakým způsobem občané různých věkových kategorií tráví svůj volný čas a zda jsou spokojeni s využitím volného času.

Na základě získaných poznatků a údajů předkládá tato práce náměty na zlepšení volnočasových aktivit občanů v dané lokalitě. Aktivity, které vzešly z výzkumu jako chybějící, mohou tak napomoci ve vytvoření střednědobého plánu obce, která se tak může na dané aktivity více zaměřit. Po osobním kontaktu se zástupci všech tří obcí mikroregionu vyplynulo, že dvě z nich mají zájem seznámit se s výsledky tohoto kvantitativního výzkumu.

1 Volný čas

Volný čas zastává v životě každého z nás velmi důležitou roli, neboť si člověk potřebuje vedle každodenních povinností a úkolů najít i čas sám pro sebe a strávit ho takovým způsobem, který mu je příjemný, přináší mu uspokojení a zároveň mu poskytne prostor pro jeho další rozvoj, a to jak po stránce fyzické, psychické, tak i sociální.

Pod pojmem volný čas můžeme v odborné literatuře najít širokou škálu definic. Teoretickým zpracováním tohoto pojmu se zabývá řada autorů z různých vědních oborů, jako je například pedagogika, psychologie nebo třeba sociologie. Úvodem bych tedy uvedla několik definic volného času pro přiblížení tohoto pojmu a snadnější orientaci v dané problematice.

Pávková ve své práci definuje volný čas jako *„dobu, kdy si své činnosti můžeme svobodně vybrat, děláme je dobrovolně a rádi, přinášejí nám pocit uspokojení a uvolnění“* (Pávková, 2008, s. 13).

Rovněž tento pojem můžeme vymezit jako *„činnost, do níž člověk vstupuje s očekáváními“* (Hofbauer, 2004, s. 13) nebo třeba jako *„čas, v němž člověk svobodně volí a koná takové činnosti, které mu přinášejí potěšení, zábavu, odpočinek, které více či méně rozvíjejí a obnovují jeho tělesné a duševní schopnosti, popřípadě tvůrčí síly... Je to čas, v němž je člověk více než jindy sám sebou, kdy nejvíce patří sám sobě, kdy koná z větší části svobodně a dobrovolně činnosti pro sebe ze svého vnitřního zájmu pro druhé“* (Bakalář, 1978, s. 65).

„Volný čas je nejpříjemněji prožitá svoboda; má její omamnou vůni a prostor k rozletu, ale i nutnost volby a z ní plynoucí odpovědnost“ (Spousta, 1994, s. 7). Přestože lze volný čas pojmut vzletnými slovy v první části věty tak jako uvedení autor, musím se přiklonit i k druhé části věty, která naprosto jasně vymezuje, že za jakékoliv vlastní jednání musí každý jedinec přijmout i odpovědnost.

Z výše uvedeného lze konstatovat, že volný čas je takové časové období, kdy vykonáváme činnosti z vlastní vůle, bez povinnosti, za účelem uspokojení, radosti či získání určitých zážitků, informací či vědomostí. Řadíme sem dobrovolné vzdělávací aktivity, odpočinek, zájmovou činnost, rekreaci atd. Je zde na místě také konstatovat,

že volný čas může být vyplněn i nečinností, tj. časovým obdobím, kdy nevykonáváme žádnou činnost.

Volný čas může být rovněž vymezen i opačným způsobem, tedy tím, co za volný čas není považováno nebo do něho nepatří. Jedná se o čas, „*v němž člověk nevykonává činnosti pod tlakem závazků plynoucích ze společenské dělby práce nebo z nutnosti zachování svého biofyzilogického či rodinného systému*“ (Velký sociologický slovník, 1996, s. 156).

Pojetí volného času v negativním smyslu může vycházet rovněž z nežádoucích jevů, které jsou s volným časem často spojovány. Těmito nežádoucími jevy je myšlena nuda nebo osamělost (Kraus, 2015, s. 140).

1.1 Funkce volného času

Volný čas je významnou součástí života každého jedince a plní řadu funkcí. Ani v této oblasti neexistuje pouze jedno vymezení pojmu. Zmiňme alespoň některé z nich:

Hofbauer předkládá vymezení funkcí volného času od soudobého francouzského sociologa volného času. Roger Sue mezi funkce volného času řadí:

- „*psychosociologickou (uvolnění, zábavu, rozvoj)*
- *sociální (socializaci, symbolickou příslušnost k některé sociální skupině);*
- *terapeutickou;*
- *ekonomickou (pozitivní vliv na uplatnění člověka v profesní činnosti, výdaje účastníků vynakládané na aktivity volného času, pojetí volného času jako prožívání, anebo pouhé spotřeby vedoucí k odcizení)*“ (in Hofbauer, 2004, s. 14).

Pro porovnání vymezení funkcí volného času se nyní zaměřím i na pohled pedagogický, kdy se mohu plně ztotožnit s pojetím, které je uvedeno v Hofbauerově publikaci. Zde se setkáme s komplexním vymezením funkcí volného času od německého pedagoga volného času, kterým je Horst W. Opaschowski. Tento pedagog za funkce volného času považuje:

- „*rekreaci (zotavení a uvolnění);*

- *kompenzaci (odstraňování zklamání a frustrací);*
- *výchovu a další vzdělávání (učení o svobodě a ve svobodě, sociální učení);*
- *kontemplaci (hledání smyslu života a jeho duchovní výstavba);*
- *komunikaci (sociální kontakty a partnerství);*
- *participaci (podílení se, účast na vývoji společnosti);*
- *integraci (stabilizaci života rodiny a vrůstání do společenských organismů);*
- *akulturaci (kulturní rozvoj sebe samých, tvořivé vyjádření prostřednictvím umění, sportu, technických a dalších činností“*
(in Hofbauer, 2004, s. 14-15).

Dle Janiše se preference funkcí volného času během života mění, žádná z funkcí volného času by však neměla být opomíjena (Janiš, 2009, s. 14).

1.2 Různé pohledy na volný čas

Na problematiku volného času je potřeba se dívat z různých hledisek, protože nesporně ovlivňuje řadu oblastí života jedince a tím i celé společnosti.

Z hlediska ekonomického je důležitost kladena na návratnost prostředků, které společnost do této oblasti vynaložila. Volný čas se stal oborem, jež je využíván k výchově, vzdělávací činnosti, ale i ke komerčním účelům. Právě průmysl volného času ve vyspělých tržních ekonomikách je podstatným a prosperujícím oborem. Do této oblasti zcela jistě řadíme cestovní ruch (služby v oblasti ubytování a stravování, cestovní agentury a kanceláře), zábavní průmysl (kina, divadla, kasina), organizace zaměřené na sportovní aktivity, ale také subjekty zabývající se výrobou sportovního náčiní, výstroje či oblečení a nelze opomenout ani služby pečující o tělesné zdraví a krásu. Je odhadováno, že obyvatelstvo vyspělých zemí utratí za aktivity ve volném čase až třetinu svých příjmů. Je zřejmé, že podstatným přínosem z pohledu ekonomiky je i skutečnost, že odpočatý člověk je pro společnost daleko užitečnější, neboť je schopen podávat kvalitnější pracovní výkon, lépe komunikovat s ostatními lidmi a nové poznatky a vědomosti nabyté v rámci volnočasových aktivit zúročit i v profesním životě (Pávková, 2008, s. 15).

Sociologické a sociálněpsychologické hledisko je zaměřeno na sledování, zda volnočasové aktivity přispívají k utváření a rozvoji lidské osobnosti, k tvorbě vztahů mezi lidmi a zda přispívají ke zdokonalení. Zejména u dětí a mládeže je žádoucí, aby trávily volný čas vhodným a smysluplným způsobem, neboť je součástí jejich výchovy. Je evidentní, že děti ovlivňuje v tomto směru sociální prostředí, ve kterém žijí. Asi největší vliv představuje rodina, ve které děti vyrůstají. Rodiče svým jednáním a chováním poskytují svým dětem vzory chování, a to jak pozitivní, tak i negativní. Jestliže je v rodině výchova ovlivněna především negativními vzorci chování, velmi často se stává, že není zájem na tom, aby děti trávily volný čas vhodnými volnočasovými aktivitami. Tuto situaci mohou do jisté míry kvalifikovaným pedagogickým vedením kompenzovat školy a další výchovná zařízení či subjekty. Pro společnost je velmi žádoucí, aby výchova a socializace u dětí a mládeže probíhala i v rámci jejich volného času, protože pokud se toto nepodaří, existuje nebezpečí, že se dítě dostane pod vliv nežádoucích vrstevnických skupin, kde s velkou pravděpodobností bude jeho vývoj ohrožen. Absencí pozitivních sociálních vazeb, citovým strádáním, opakovanými školními neúspěchy či dlouhotrvajícím pocitem nudy stoupá riziko vlivu sociálně závadného prostředí (Pávková, 2008, s. 15-16).

Můj názor koresponduje s pojetím Pávkové, kdy skutečně školy a další subjekty mohou výše uvedenou situaci částečně kompenzovat, nikoli nahrazovat, přestože se dle mého názoru nefunkční rodiny často na toto spoléhají. Tento názor jsem konzultovala s odborníkem, který se dlouhodobě zabývá problematikou nefunkčních rodin. Působí především jako kurátor pro mládež v Královéhradeckém kraji při sociálním odboru, sociálně – právní ochrany dětí.

Z hlediska zdravotně-hygienického je volný čas významný především pro tělesný a duševní vývoj jedince. Zájem zdravotníků je směřován na uspořádání denního režimu, výkonnost jedince v průběhu dne, hygienu prostředí, sociální vztahy a duševní hygienu. Je prokázáno, že výkonnost v průběhu dne u každého jedince kolísá a z tohoto důvodu je nutné těmto výkyvům přizpůsobit režim dne – strukturu činností ve volném čase. Optimální využívání volného času má pozitivní vliv na zdraví člověka (Pávková, 2008, s. 17).

Z vlastní zkušenosti se mohu souhlasně vyjádřit, neboť v době dětství mých synů se při pravidelných lékařských prohlídkách dětský lékař dotazoval mne i dětí,

jaké mají zájmy, zda sportují a jaké jsou jejich konkrétní záliby v jejich mimoškolním čase.

Z hlediska pedagogiky a psychologie odborníky zajímají věkové a individuální zvláštnosti a jejich respektování v rámci volného času. Současně je však potřeba vzít v úvahu, do jaké míry mohou volnočasové aktivity přispívat k naplnění biologických a psychických potřeb lidí. Pedagogické ovlivňování volného času u dětí a mládeže by mělo povzbuzovat jejich aktivitu, poskytovat prostor pro jejich seberealizaci, navazování sociálních kontaktů, pozitivní citovou reakci, ale zároveň poskytovat i pocit jistoty a bezpečí. Dobrovolně konané činnosti ve volném čase, které jsou pedagogicky vhodně motivovány, poskytují dobrý odrazový můstek pro všestranný rozvoj osobnosti (Pávková, 2008, s. 17).

Z osobního rozhovoru s psychologkou, zabývající se klinickou psychologií vyplynulo, že se psychologové zajímají o naplnění volného času u dětí, ale zároveň i poukazují na zásadu přiměřenosti, aby nepřevažoval pouze jeden typ aktivit.

1.3 Volný čas a životní styl

Způsob využití volného času patří mezi klíčové ukazatele životního stylu, neboť volný čas je velmi úzce spjat s životním stylem. Životní styl je pojmem velmi širokým a poměrně složitým.

V publikaci Sociologie životního stylu je definován životní styl jako způsob lidského žití, tedy způsob, jakým lidé bydlí, stravují se, vzdělávají se, komunikují, reagují v různých situacích, jednají, cestují, pečují o děti, ale také jak vyznávají a dodržují určité hodnoty (Dufková, Urban, Dubský, 2008, s. 51-52).

Obdobně pojímá životní styl i Kraus, který uvádí, že životní styl je širokým komplexem činností spojených s postoji, normami, hodnotami a návyky trvalého charakteru, které jsou typické pro každého jedince, vystihují jeho osobité chování (Kraus, 2008, s. 166-167).

Pro každého člověka má volný čas odlišnou váhu důležitosti, neboť si v průběhu života vytváří vlastní systém hodnot. Pro někoho může být volný čas postradatelný, považuje jej za nevýznamný, mnohdy i za zbytečný, nevyužívá ho a většinu svého času tráví v zaměstnání. Naopak jiný člověk považuje za stěžejní životní náplň aktivity uskutečňované v rámci volného času. Ovšem ani jedna z uvedených variant není ideální,

protože jak práce, tak i volný čas jsou pro život stejně důležité aktivity a měly by být tedy zastoupeny rovným dílem.

Mezi významné ukazatele životního stylu řadí Pávková jednání člověka v rámci volného času, a to podle toho, jakou míru aktivity a úsilí vynakládá pro splnění svých snů a tužeb. Dalším důležitým ukazatelem je sociální interakce a mezilidské vztahy, neboť je z hlediska volného času významné posuzovat v jaké společnosti a s kým je prožíván. Někteří nejraději tráví volný čas o samotě, jiní upřednostňují společnost, ať už početnější či méně početnou. U posuzování sociálních vlivů ve volném čase představuje prvotní roli rodina. Zde získáváme první zkušenosti s využitím volného času. Rodiče jsou vzorem svým dětem a děti imitují jejich životní styl. Rodiny se od sebe liší svým životním stylem, tudíž i způsobem, jak trávit volný čas (Pávková, 2008, s. 30). Je proto zcela evidentní, že základní návyky a postoje si do dalšího života odnáší jedinec ze své rodiny. Během dětství a dospívání je jedinec rovněž ovlivňován také svými vrstevníky. V tomto vývojovém období je tak jeho životní styl uzpůsoben i sociálním skupinám, pravděpodobně jen po přechodné období.

1.4 Formy aktivit volného času a faktory mající vliv na trávení volného času

Oproti dřívějším dobám se aktivity ve volném čase v dnešní moderní době stávají naprosto běžnou a dovolím si tvrdit i neodmyslitelnou součástí každého z nás. Provází naše životy od útlého věku až do stáří.

Aktivity ve volném čase zahrnují nejrůznější činnosti, mezi které můžeme zařadit například aktivity v oblasti sportu, kultury, vzdělávání, rekreace, sociální oblasti apod.

Z dokumentu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy lze vyčíst, že do forem aktivit volného času patří **aktivní a pasivní využívání volného času a odpočinku** (MŠMT, 2002, s. 6 a s. 11). Přestože se tento dokument převážně zaměřuje na děti a mládež, mohu konstatovat, že uvedené dvojí rozdělení na aktivní a pasivní využívání volného času, lze aplikovat i na dospělé jedince.

Rovněž Hájek, Hofbauer a Pávková uvádějí, že zájmové činnosti, tedy aktivity ve volném čase, můžeme rozdělit podle úrovně činnosti na aktivity produktivní (aktivní)

a receptivní (pasivní). Za produktivní jsou považovány takové aktivity, při kterých jedinec vyvíjí činnost a vytváří hodnoty, resp. se aktivně zabývá předmětem svého zájmu (hraje kolektivní hry, běhá, zpívá apod.). Naopak receptivní, tedy pasivní aktivity jsou takové aktivity, při jejichž realizaci se aktivita omezuje pouze na vnímání předmětu zájmu. Jedná se například o sledování televize, filmů nebo přednášky o předmětu zájmu. Obě uvedené aktivity se však mohou vzájemně prolínat či doplňovat. Ovšem je také důležité zmínit, že u aktivit pasivního charakteru existuje riziko pasivity a konzumního vztahu (Hájek, Hofbauer, Pávková, 2008, s. 166–167).

Existuje také řada faktorů, které ovlivňují to, jakým způsobem prožíváme volný čas. Tyto faktory je možné dle Pávkové rozčlenit do těchto skupin:

- **Činitelé vnější** – těmi je chápáno sociální prostředí jako celek, kam patří rodina, vrstevnické skupiny, škola, zařízení pro volný čas, místo bydliště nebo hromadné sdělovací prostředky či informační technologie.
- **Činitelé vnitřní** – vycházejí z našeho nitra a tyto se dále rozdělují na faktory biologické, mezi které řadíme zdravotní stav, fyzickou zdatnost či předpoklad k určitým aktivitám a faktory psychologické (specifika osobnosti), tedy temperament, rozumové schopnosti (Pávková, 2008, s. 33-37).

Vnější a vnitřní faktory ovlivňující trávení našeho volného času vymezuje také ve své publikaci Šerák, který uvádí tyto následující faktory:

- **Věk** – v různých věkových kategoriích jedinec vnímá možnosti volného času odlišně a s přibývajícím věkem se aktivity ve volném čase tříbí a stoupá jejich význam. Podle množství a náplně volného času lidé vyvíjejí největší aktivitu kolem 17. roku života. V tomto časovém období dochází i k utváření specifického kulturně-společenského zaměření a životního stylu člověka. S přibývajícími pracovními a rodinnými povinnostmi frekvence volnočasových aktivit klesá a tento trend převažuje až do senia, kdy jsou volnočasové aktivity ovlivněny i fyzickými možnostmi člověka. Nedochozí tedy jen ke změně četnosti vykonávaných aktivit, ale také i ke změně jejich náplně.
- **Pohlaví** – ženy ve volném čase upřednostňují rodinu a domov, více čtou, častěji se účastní různých kulturních a společenských akcí a jsou jim bližší aktivity emoční než racionální. Naopak muži se ve svém volném čase věnují více sportu, ale také mají větší zájem o sebevzdělávání.

- **Sociální skupina** – každá sociální skupina – rodina, vrstevnická skupina, profesní skupina apod., k níž člověk náleží, se vyznačuje svým systémem hodnot a norem, které ho ovlivňují i v rámci volného času. Patrně rodina je označována za nejvlivnější sociální skupinu, jež ovlivňuje způsob trávení volného času, neboť všechny své členy směřuje od raného věku k výběru aktivit, které jsou žádoucí a kvalitní.
- **Bydliště** – bydlení ve městě, stejně tak i na venkově má své výhody i nevýhody. Velkou výhodou pro obyvatele měst je rozmanitější nabídka volnočasových aktivit, díky které mohou trávit svůj volný čas různoroději. Je to dáno především větším konkurenčním prostředím, které zajišťuje právě již zmíněnou rozmanitost aktivit a s tím souvisí i jejich kvalita. Podstatnou skutečností v této oblasti představuje i fakt, že občané ve městech nemusí řešit dostupnost aktivit ve volném čase z hlediska vzdálenosti. Oproti tomu obyvatelé na venkově mají mnohdy k dispozici jen velmi omezenou nabídku kulturních, společenských a sportovních aktivit, neboť jejich poskytování je často závislé na dobrovolnické činnosti a řada obcí nemá ani prostory či zařízení, kde by se tyto aktivity mohly uskutečňovat. Lidé v těchto lokalitách tak mohou mít sklon k upřednostňování pasivních forem trávení volného času. Na druhou stranu i zde lze najít určitá pozitiva, a to ve významu kolektivního života, kterého si lze všimnout ve formě různých společenských akcí či v činnosti různých místních organizací či spolků.
- **Profese** – volba zaměstnání do jisté míry ovlivňuje i způsob, jakým člověk tráví svůj volný čas. Lidé, kteří pracují v dělnických a fyzicky náročných profesích, upřednostňují trávení volného času spíše pasivním způsobem, tedy aktivitami nenáročnými po fyzické stránce (sledování televize, počítačové hry apod.). Oproti tomu lidé, kteří mají v zaměstnání pohybu málo, mnohem častěji upřednostňují aktivní trávení volného času, tedy účastní se sportovních a různých společenských akcí, cestují atd.
- **Vzdělání** – je považováno za významný faktor mající vliv na prožívání aktivit ve volném čase. Je vědecky dokázáno, že lidé s vyšším vzděláním se více zaměřují na všestranný rozvoj, uvědomují si, že je potřeba pracovat na osobním rozvoji, více se věnují sportu, častěji navštěvují kulturní programy a uskutečňují výlety do přírody. Rovněž se dokážou lépe orientovat v nabídce aktivit. Je však důležité podotknout, že i když u této skupiny lidí současně přibývá i počet odpracovaných

hodin a vysoká pracovní angažovanost, tak přesto má pro ně volný čas velký význam.

Vzdělání je rovněž i odrazem určitého životního stylu. Jsou jedinci, kteří přikládají největší hodnotu své práci a volný čas je pro ně zcela nepodstatný. Na opačném žebříčku hodnot se nachází hédonisticky orientovaní jedinci, pro které je práce pouhou životní nutností a zcela se soustřeďují na sebe a své soukromí (Šerák, 2009, s. 37).

Vážanský (2001) uvádí, že 25–50% občanů je ochotno pracovat méně a pobírat menší příjem, pokud jim to přinese více volného času a prostoru pro své záliby.

Mezi faktory, které mají vliv na volný čas Šerák dále řadí typ osobnosti jedince, typ výchovy (rodinné, školní nebo mimoškolní), společenské prostředí a jevy s ním související – ekonomické, sociální, politické či demografické (Šerák, 2009, s. 37).

2 Charakteristika mikroregionu Černilovsko a vybraných obcí

2.1 Pojem mikroregion

„Interpretace pojmu mikroregion není jednoznačná. Nezná jej ani český právní řád, mikroregiony nejsou chápány jako administrativně vymezené jednotky, ale spíše jako označení pro více či méně formalizovanou spolupráci obcí. Dá se říci, že smyslem mikroregionů by mělo být úsilí o společné řešení problémů, společný postup k dosažení záměrů a propojení aktivit venkovských obcí v územně uceleném prostoru“ (Projektová a rozvojová agentura, 2007, online).

2.2 Mikroregion Černilovsko

Mikroregion Černilovsko vznikl v roce 1999. Původně se jednalo o sdružení obcí bez právní subjektivity. Od dubna 2002 se transformoval na svazek obcí. Hranice mikroregionu přirozeně vyplynuly z území bývalé střediskové obce, která plnila svoji funkci do roku 1990. Jedná se o ryze venkovský region, který se nachází v severozápadní části okresu Hradec Králové, v povodí řeky Labe. Rozkládá se na území o rozloze 5 572 hektarů. Východní hranici území utváří hranice okresu Rychnov nad Kněžnou. Severní hranice je tvořena hranicí okresu Náchod. Jižní hranici utváří katastrální území Piletice, Slatina u Hradce Králové, Třebechovice pod Orebem a Blešno. Na západě region ohraničuje katastrální území Smržov, Hubíles, Skalice a Rusek. Do toho svazku patří obec Černilov včetně místních částí Bukovina a Újezd, dále obec Lejšovka, Libníkovice včetně místních částí Borovice a Horní Černilov, Divec, Librantice, Libřice a Výrava včetně místní části Dolní Černilov. V roce 2003 ze svazku obcí vystoupila obec Divec, která se však po pár letech opět připojila. Od roku 2004 do tohoto uskupení přibyly obce Skalice a Smržov s jejich místními částmi Číbuz, Skalička a Hubíles. Území mikroregionu se rozkládá na mírně zvlněném terénním reliéfu, čemuž odpovídá i jednoduchá geologická stavba bez významných zásob nerostných surovin. Jedná se o mikroregion průmyslově zemědělský s výraznou zemědělskou produkcí (Obec Černilov, 2018, online).

Obrázek 1: Mapa mikroregionu Černilovsko



Zdroj: Obec Černilov

2.3 Obec Černilov

Obec Černilov je vzdálena 10 km severovýchodně od Hradce Králové a nachází se v nadmořské výšce kolem 250 m n. m. Je největší obcí okresu Hradec Králové a tvoří jej místní části Černilov, Bukovina a Újezd. Celková rozloha jeho tří katastrálních území činí 2 574 hektarů. Černilov si stále drží svoji důležitost i po zániku „střediskové obce“ a místní obecní úřad má matriku a stavební úřad. Správní obvod tvoří samostatné obce Černilov, Divec, Lejšovka, Libníkovice, Librantice, Libřice a Vyrava (Obec Černilov, 2015, online).

První zmínka o obci byla zaznamenána již v roce 1271. Po staletí bývala dědičnou královskou vsí. Byla zde nalezena řada archeologických nálezů (zlaté svitky, bronzové a kamenné náramky, žárové hroby aj.) dokládajících již pravěké osídlení.

Mezi významné pamětihodnosti obce patří tři kostely. Zdaleka viditelnou dominantou obce je katolický kostel svatého Štěpána, který byl postaven v letech

1752–1756 podle plánů stavitele Donata Morazziho z Chrudimi v barokním stylu. Další kostel tzv. dolejší byl vybudován v roce 1789 ze dřeva pro věřící augsburského vyznání. Současnou podobu jednolodního chrámu s úzkou průčelní věží dostal v roce 1824. Třetí, tzv. prostřední kostel pro věřící Českobratrské církve evangelické byl původně také dřevěnou stavbou z roku 1786. Tento dřevěný kostel byl v roce 1830 nahrazen zděnou stavbou a v roce 1882 přestavěn v novorománském slohu s okrouhlou apsidou a věží. Za kostelem můžeme nalézt pamětní kámen s reliéfem Mistra Jana Husa a Jana Žižky (Velká turistická encyklopedie, 2009).

V obci se dále nachází Masarykova jubilejní základní škola, postavená v roce 1930. Poskytuje vzdělání žákům od první až do deváté třídy. Navštěvují ji nejen místní žáci, ale dojíždějí sem za výukou i žáci z přilehlých obcí. Černilov má i mateřskou školu, kde jsou v provozu čtyři třídy ve dvou budovách a kapacita tohoto zařízení činí 100 dětí. Součástí obce je rovněž fotbalové hřiště, které disponuje dvěma travnatými plochami pro fotbal a zázemím pro hráče, dále je zde knihovna, dětské hřiště a dvě hospody.

Obec má k 1. lednu 2019 celkem 2391 obyvatel. Muži jsou v obci zastoupeny počtem 1193, z toho je 1004 mužů starších 15-ti let. Ženy jsou zastoupeny počtem 1198, z toho je 1026 žen starších 15-ti let (Ministerstvo vnitra, 2019, online).

2.4 Obec Librantice

Obec Librantice je vzdálena přibližně 10 kilometrů východně od města Hradec Králové. Nachází se v nadmořské výšce 262 m. n. m. Katastrální výměra obce je 653 ha (Místopisný průvodce po České republice, online).

První písemná zmínka o obci pochází z roku 1496, kdy Johanka z Březovic prodává tvrz Třebechovice, jejíž součástí byly i Librantice. Následně patřily k panství opočenskému a později Smiřickým, a to až do zrušení poddanství. V letech 1547-1569 Vilém Trčka z Lípy zakládá rybníky na selských pozemcích, z toho 2 v Libranticích, avšak postupem času oba tyto rybníky zanikly. Librantice byly sídlem rychty a do jejího obvodu spadaly ještě Libníkovice, Divec a Svinary. Librantice s Libníkovicemi byly před 30-ti letou válkou a ještě přibližně 180 let po ní jednou správní obcí pod společným názvem „Librantice s Libníkovicemi“. V období válek mezi pruským králem Bedřichem II. a Marií Terezií byla obec po dobu několika měsíců zabrána

pruskými vojsky a až na jediné stavení č. p. 43 vypálena. Samostatnou obcí se Librantice staly v roce 1779, čímž byl název „Librantice s Libníkovcemi“ zrušen. Roku 1785 byly vyměřeny pozemky pro josefínský katastr a tím byly definitivně vymezeny hranice katastru, a to až do roku 1952 (Horyna, 1968, s. 242–243).

Významnou pamětihodností obce je budova základní školy č. p. 119. Základní škola v Libranticích je málotřídní základní školou pro žáky 1. stupně. Základní školu navštěvují nejen místní žáci, ale také žáci z okolních obcí.

V obci je občanům k dispozici knihovna, tenisové a volejbalové kurty, dětské hřiště a hospoda.

Počet obyvatel v obci k 1. lednu 2019 je 581. Muži jsou zastoupeny počtem 295, z toho je 242 mužů starších 15-ti let. Žen je v obci 286, z toho je 233 žen starších 15-ti let (Ministerstvo vnitra, 2019, online).

2.5 Obec Libřice

Obec Libřice se nachází 15 km od krajského města Hradec Králové. Leží v nadmořské výšce 253 m. n. m. Katastrální výměra obce činí 484 ha.

První historická zpráva o obci pochází ze 14. století. Koncem 15. století byly Libřice v držení zemanského rodu Krupých. Jan Krupý ji v roce 1452 prodal Mikuláši Trčkovi z Lípy. Tímto prodejem byla vesnice přičleněna ke smiřickému panství, a to až do zániku feudálního řádu (Obec Libřice, 2018, online).

K významným pamětihodnostem obce Libřice patří římskokatolický farní kostel svatého Michaela archanděla, který byl původně gotický, ale v 1. polovině 18. století byl přestavěn ve stylu baroka, avšak jádro zůstalo gotické. Dále je zde dřevěná zvonice, socha svatého Jana Nepomuckého z roku 1795 a pomník obětem první a druhé světové války (Místopisný průvodce po České republice, online).

V obci mohou občané v rámci volnočasových aktivit využívat místní knihovnu, fotbalové a volejbalové hřiště, tenisový kurt a dětské hřiště. Knihovna a zmíněná sportoviště jsou majetkem obce.

Dle údajů Ministerstva vnitra žije v obci k 1. lednu letošního roku 291 obyvatel. Muži jsou v obci zastoupeny počtem 155, z nichž je 134 mužů starších 15-ti let. Ženy

jsou zastoupeny počtem 136, z toho je 117 žen starších 15-ti let (Ministerstvo vnitra, 2019, online).

3 Možnosti trávení volného času ve vybraných obcích

3.1 Kulturní a sportovní organizace a spolky v Černilově

Nejprve se zaměřím na organizace/spolky, které jsou většího rozsahu a nabízejí tak rozmanitější možnosti volnočasových aktivit.

ULITA Černilov

Ulita Černilov vznikla jako občanské sdružení v roce 2008, a to sloučením již fungujících nezávislých skupin a jednotlivců s podobnými cíli a zájmy. Od roku 2015 je ULITA Černilov zapsaným spolkem, jehož hlavním posláním je vytváření pestré nabídky volnočasových aktivit pro děti a mládež, vytváření a podpora vzdělávacích programů, kulturních a společenských akcí pro veřejnost v Černilově a jeho okolí (ULITA Černilov, 2009–2010, online).

Kulturní a spolkový dům

Zřizovatelem zařízení je obec Černilov. Činnost tohoto zařízení byla částečně zahájena již v roce 2008, celé zařízení pak začalo sloužit občanům od roku 2009 po dokončení rozsáhlé rekonstrukce objektu. Zařízení je využíváno k pořádání nejrůznější kulturních a společenských akcí spolků a organizací působících v obci (cestopisné přednášky, besedy, koncerty, divadelní představení, tematické výstavy dětí z mateřské a základní školy, výstavy prací účastníků kurzů (keramika, fotografování, výtvarné kurzy). V obci je pamatováno i na seniory. Ti mohou využít pravidelných odpoledních setkání v Seniorklubu. Kulturní a spolkový dům také nabízí řadu volnočasových zájmových kroužků, a to jak pro děti, tak pro dospělé. Prostory rovněž využívá i místní samospráva k pravidelným zasedáním obecního zastupitelstva, vítají se zde i noví občané obce a zároveň slouží i jako volební místnost. (Obec Černilov, 2015, online).

Klub maminek Dvoreček

Je klubem především pro maminky a předškolkové a předškolní děti z mikroregionu Černilovsko, které se svými dětmi mají chuť se společně pravidelně setkávat a něco podnikat. Je součástí občanského sdružení Ulita a svoji činnost zahájil

již v roce 2006. Klub funguje na principu dobrovolnické práce, tzn., že do činnosti se může zapojit kdokoliv, přijít se podívat, ale také přispět třeba i nějakým nápadem. Dvoreček je otevřený pro všechny zájemce každé úterý dopoledne, a to od 9,00 do 11,00 hod. (Dvoreček, 2019, online).

Místní knihovna

Poskytuje svým čtenářům běžné knihovní služby (výpůjční služby, meziknihovní služby), informační služby (internet), reprografické služby (skenování, kopírování, tisk z internetu), ale také jsou zde pořádány besedy se známými osobnostmi. Knihovní fond čítá více jak 15,5 tisíce titulů a 123 titulů časopisů. Registrační poplatek do knihovny pro děti, mládež do 18 leta studenty činí 50,- Kč/rok. Dospělí čtenáři pak zaplatí za registrační poplatek 100,- Kč/rok. Zájemci mohou navštívit knihovnu v provozních hodinách, každé pondělí a čtvrtek od 13:00 do 18:00 hod., ve středu od 13:00 do 17:00 hod. a v pátek od 08:00 do 12:00 hod. V úterý je knihovna pro veřejnost uzavřena (Černilovský portál, 2009, online).

FK Černilov

Počátky fotbalu v Černilově sahají do počátku 60. let minulého století, kdy byl fotbalový oddíl založen v rámci organizace Sokol. V roce 2001 došlo k osamostatnění fotbalového klubu. Klub se dlouhodobě věnuje mimo jiných aktivit také práci s mládeží. V současné době má 155 registrovaných členů (Obec Černilov, 2019, online).

Pro ucelenou představu o spolcích a organizacích působících v obci v rámci volného času níže uvádím seznam ostatních spolků či organizací:

- Sbor dobrovolných hasičů
 - Myslivecký spolek Černilov – Újezd
 - Český svaz chovatelů
 - LTC Černilov (tenisový klub)
 - FBC Černilov (amatérský florbalový klub)
 - Jednota OREL Černilov (tělocvičná jednota)
- (Obec Černilov, 2015, online).

3.2 Kulturní a sportovní organizace a spolky v Libranticích

Obecní knihovna Librantice

V knihovně v obci je možné vybírat ze široké nabídky titulů, která zahrnuje jak českou, tak i zahraniční beletrii, ale také cestopisy, autobiografická díla a poezii. Rovněž je možné si vybrat a vypůjčit i časopisy. Registrace do knihovny i půjčování knih je pro občany obce zcela zdarma. Ke komfortu čtenářů přispívá i tzv. výměnný fond, kdy knihovna je schopna v rámci zmíněného výměnného fondu zapůjčit knihy z knihovny v Hradci Králové, aby svojí nabídkou pokryla požadavky co nejširšího okruhu čtenářů. Otevírací doba knihovny je každé úterý od 16,30 do 17,30 hod.

Důvtip Librantice

Důvtip Librantice je klubem aktivních důchodkyň, který je podporován obecním úřadem. Svoji činnost zahájil v roce 2015 a má 19 členek. Cílem klubu je v rámci své činnosti pořádat pro své členy a spoluobčany nejrůznější kulturní a společenské aktivity a dále pomáhat potřebným.

Sbor dobrovolných hasičů Librantice

Je nejstarším zájmovým občanským sdružením v obci a jeho vznik se datuje do roku 1882. V současné době má jeho členská základna 52 členů. K ustanovení tohoto sboru vedla myšlenka „*Sobě ku cti, ostatním ku pomoci*“, neboť člověk sám nemůže zcela svůj majetek ochránit. Sbor dobrovolných hasičů vykonává řadu činností, mezi které patří školení členů v rámci požární ochrany, výcvik, odborné kurzy či údržba techniky, ale také řada zájmových činností jako je práce s mládeží, organizace plesu, sběr železa v obci, pořádání hasičských soutěží či pomoc obci (Librantice, 2019, online).

TJ Librantice

Tělovýchovná jednota Librantice je zájmovým sdružením, jehož aktivita se již podle názvu zaměřuje především na sport. V současné době je v této organizaci zaregistrováno 89 členů. Do činnosti tělovýchovné jednoty spadá pořádání turnajů ve volejbalu, v nohejbalu a ve fotbale. Fungují zde i oddíly tenisu, kuželek a nohejbalu (TJ Librantice, 2006–2019, online).

Hospůdka Na Hřišti

Je soukromým subjektem, který zahájil svoji činnost v prosinci 2016. Jedná se o moderní, svěží prostředí s možností občerstvení a posezením jak v interiérech objektu, tak i venku. Jsou zde pořádány kulturní akce (plesy, přednášky, turnaje, koncerty), které jsou pořádány buď provozovatelem objektu a nebo obecním úřadem (Librantice, 2019, online).

3.3 Kulturní a sportovní organizace a spolky v Libřicích

V obci Libřice mohou občané v rámci volného času využít následující kulturní a sportovní organizace a spolky, které v obci působí.

Místní knihovna

Knihovna se nachází v budově obecního úřadu, který je jejím zřizovatelem. V knihovně je k dispozici téměř 6 tisíc knih, a to jak naučných, tak i beletrie pro dospělé i mládež. Dále jsou zde k dispozici i časopisy: Mikroregion Černilovsko a Test spotřebitele. Literatura je půjčována bezplatně, stejně tak není zpoplatněno použití internetu. V případě potřeby je možné vypůjčené knihy zanést čtenáři až domů. Vypůjční doba knihovny je každé pondělí od 16:00 do 19:30 hod. (Obec Libřice, 2015, online).

Sbor dobrovolných hasičů

Je občanským sdružením, které má v obci dlouholetou tradici. Sbor dobrovolných hasičů byl v obci založen v roce 1878. V současné době má 55 členů, z toho je 11 dětí ve věku do 15-ti let. Členové Sboru dobrovolných hasičů se v rámci své činnosti účastní soutěží v požárním sportu, podílejí se na organizaci okresních hasičských akcí, vedou kroužek mladých hasičů. V rámci volnočasových aktivit pořádají akce a také se podílejí na akcích ostatních spolků či organizací v obci.

Český svaz žen

Je nezávislým dobrovolným spolkem, který obnovil svoji činnost v obci v roce 2006. Jak již vyplývá ze samotného názvu spolku, jeho členská základna je tvořena ženami různých věkových kategorií. Počet členek ve spolku působícím v obci v současné době činí 25. Cílem Českého svazu žen je mimo jiných aktivit také podílení se na zlepšování kvality života v obci a uspokojování kulturně společenských zájmů členek spolku a ostatních občanů obce. Akce spolku v obci jsou pořádány za podpory obecního úřadu a ve spolupráci s ostatními organizacemi či spolky v obci.

SK Slavia Libřice

Je místním fotbalovým klubem, který má v obci svoji dlouholetou tradici, a to od roku 1926. Věnuje se především sportovním aktivitám, zejména fotbalu. V současné době má fotbalový klub celkem 68 členů, z toho je 22 aktivních hráčů a 4 členové realizačního týmu. V rámci volnočasových aktivit spolupracuje se spolky v obci.

4 Volnočasové aktivity dle jednotlivých obcí

4.1 Nabídka volnočasových aktivit v obci Černilov

V obci mohou občané v rámci volnočasových aktivit volit z nabídky jednorázových akcí či akcí pravidelně se opakujících. Přehled aktivit je za sledované období září 2018–duben 2019.

Jednorázové akce:

Obecní úřad pořádal níže uvedené akce pro širokou veřejnost. Akcí se mohli zúčastnit jak občané obce, tak i zájemci z okolí. Dané akce nebyly pořádány za účelem zisku, nýbrž pro kulturní rozvoj obce.

- Divadelní představení: Skandál v Čechách (4.11.2018)
- Divadelní přednáška: Senior bez nehod (27.3.2019)
- Promítání filmu Nerodič (7.1.2019)
- Velikonoční jarmark (12.4.2019)
- Přednáška Architektura ve službách první republiky v Královéhradeckém kraji (1.4.2019)
(Obec Černilov, 2015, online).

Další organizací, která se v rámci svých aktivit zapojuje do života v obci, je **TJ Sokol Černilov**, který pořádá společenské akce pro své členy a občany obce. Organizuje také brigády, kde se členové organizace a dobrovolníci z řad občanů podílejí na údržbě nemovitosti, která je v majetku TJ Sokol Černilov.

- Podzimní brigáda na Sokolské chatě v Deštném v Orlických horách (13.10.2018)
- Sokolský ples (12.1.2019)
- Jarní brigáda na Sokolské chatě v Deštném v Orlických horách (11.5.2019)
- 7. ročník pochodu „Se Sokolem za Rampušákem (7.9.2019)
(TJ Sokol Černilov, 2008, online).

Jednorázové akce v rámci volného času také pořádá **Klub maminek Dvoreček**. Cílovou skupinou jsou především děti předškolního věku a jejich rodiče. V rámci těchto akcí je kladen důraz na kreativitu.

- V solné jeskyni (8.1.2019)
- Zimní výzdoba klubovny (15.1.2019)
- Stavíme a cvičíme (22.1.2019)
- Sněhuláci sněhová či papíroví (29.1.2019)
- Zpíváme u klavíru (5.2.2019)
- Valentýnský Dvoreček (12.2.2019)
- Kreativní Dvoreček (19.2.2019)
- Vyrábíme večerníčky na karneval (26.2.2019)
- Dětský večerníčkový karneval (10.3.2019)
- Jarní bazárek (4.–5. 4.2019)
(Dvoreček, 2008, online)

Spolkem, který se podílí na společenském životě v obci, je spolek **ULITA Černilov**. Tímto spolkem jsou pořádány akce určené široké veřejnosti se zájmem o vzdělávání a kulturu.

- Cestopisná přednáška Romana Málka o Mexiku (22.11.2018)
- Cestopisná přednáška Jiřího Kaláta o Estonsku (15.1.2019)
- Ples spolku ULITA Černilov (8.2.2019)
- Cestopisná přednáška Santorini (5.3.2019)
- Cestopisná přednáška Sýrie (2.4.2019)
- Velikonoční jarmark (12.4.2019)
- Festival Černilovský dvůr (1.6.2019)
- Adventní trh (29.11.2019)
- Zpívání koled s betlémským světlem (23.12.2019)
- Písničková kytarová dílna žáků Hany Medkové (25.1.2019)
(ULITA Černilov, 2019, online)

Sbor dobrovolných hasičů, Myslivecký spolek a Český svaz chovatelů pořádá společenské akce, které jsou pořádány za účelem soudržnosti členů spolků a ostatních obyvatel obce. Jedná se o tyto akce:

- Hasičský ples (18.1.2019)
 - Myslivecký ples (5.1.2019)
 - Chovatelský ples (15.2.2019)
- (Obec Černilov, 2015, online)

Kromě jednorázových akcí jsou v obci pořádány i **akce pravidelně se opakující**.

V obci se na volnočasových aktivitách podílí i **Masarykova jubilejní základní škola a mateřská škola**, která kromě základního vzdělávání organizuje pro své žáky řadu zájmových kroužků, tedy akce pravidelně se opakující. Zájmové kroužky jsou zaměřené na sportovní aktivity, ruční práce, ale také na vzdělávání. Z nabídky si tak mohou vybrat jak děti mladšího školního věku, tak i starší žáci.

Zájmové kroužky:

- ❖ Vaření (pondělí)
- ❖ Doučování angličtiny pro 6. ročník (pátek)
- ❖ Všeobecná sportovní příprava 1 pro 1.–4. ročník (pondělí)
- ❖ Všeobecná sportovní příprava 2 pro 5.–9. ročník (čtvrtek)
- ❖ Lego roboti 1 pro 2–3. ročník (čtvrtek)
- ❖ Lego roboti 2 pro 2–5. ročník (čtvrtek)
- ❖ Florbal pro 1–2. ročník – chlapci (úterý)
- ❖ Florbal pro 3.–4. ročník – chlapci (pondělí)
- ❖ Florbal pro 1.–9. ročník – dívky (pátek)
- ❖ Stolní tenis pro 3.–4. ročník (středa)
- ❖ Stolní tenis pro 5.–9. ročník (pondělí)
- ❖ Volejbal 3.–8. ročník (pondělí)
- ❖ Sportovní gymnastika pro 1.–2. ročník (pátek)
- ❖ Šachový kroužek pro 1.–4. ročník (čtvrtek)
- ❖ Šachový kroužek pro 5.–9. ročník (čtvrtek)
- ❖ Příprava na přijímací zkoušky z matematiky pro 9. ročník (pondělí)

- ❖ Francouzský jazyk pro 7.–9. ročník (čtvrtek)
- ❖ Dramatický kroužek pro 6.–9. ročník (pondělí)
- ❖ Keramika pro 1. stupeň (pondělí)
- ❖ Keramika pro 1. stupeň 2 (úterý)
- ❖ Keramika pro 2. stupeň (čtvrtek)
- ❖ Pletení z pedigu pro 4.–9. ročník (pátek)
- ❖ Aranžování a dekorace květin pro 2.–9. ročník (pátek)
- ❖ Dovedné ruce pro 1.–2. ročník (pondělí)
- ❖ Lego roboti 3 pro 5.–9. ročník (čtvrtek)
- ❖ Psaní na PC pro 7.–9. ročník (pondělí)
- ❖ Hrátky s angličtinou pro 4.–5. ročník (čtvrtek)
- ❖ Sborový zpěv pro 1.–5. ročník (pondělí)
- ❖ Sborový zpěv JITRO pro 1.–2. ročník (středa)
- ❖ Deskové hry pro 1. stupeň (středa)
- ❖ Hrátky s literaturou pro 4.–7. ročník (čtvrtek)
- ❖ Čtenářský klub pro 5.–9. ročník (pondělí)
- ❖ Včelařský kroužek pro 5.–9. ročník (pátek)
- ❖ Sebeobrana pro 1.–4. ročník (úterý)
- ❖ Šikulové – pro 1.–2. ročník přednostně děti ve školní družině (úterý)
- ❖ Malý kuchař pro 2.–3. ročník přednostně děti ve školní družině (čtvrtek)
- ❖ Sebeobrana pro 5.–9. ročník (úterý)

(Masarykova jubilejní základní škola a mateřská škola, online).

Na kulturním dění v obci se podílí i **Klub maminek Dvoreček**, ve kterém se pravidelně setkávají rodiče na mateřské či rodičovské dovolené a využívají smysluplně čas strávený s vlastními dětmi.

- Klub pro rodiče na mateřské a rodičovské dovolené a jejich předškolkové děti (úterý)
(Dvoreček, 2008, online).

Spolek ULITA Černilov pořádá v obci kurzy s různým zaměřením. Jedná se o pohybové aktivity pro děti i vzdělávací aktivity pro dospělé zájemce.

- Cvičeníčko pro nejmenší děti 2–3 roky (čtvrtek)
- Veselá rytmika pro děti 3–4 roky (čtvrtek)
- Černilovské blešky pro děti 5–7 let (čtvrtek)
- Šťastné (jak) blechy pro děti od 8 let (lichý pátek)
- Výtvarný kroužek pro děti 7–11 let (čtvrtek)
- Kurz paličkované krajky pro děti a dospělé – začátečníci (pondělí)
- Kurz paličkované krajky pro dospělé (pondělí)
- Kurz patchworku pro dospělé (středa)
- Sobotní zašívárna: Kurz šití pro začátečníky i mírně pokročilé (vybrané soboty v měsíci)
- Kurz angličtiny pro dospělé
(ULITA Černilov, 2009–2010, online)

V obci je možné v rámci volného času využít po celý pracovní týden i pestrou nabídku **cvičení**. Cílovou skupinou jsou především ženy.

- Jóga s Kateřinou Vejsovou (pondělí, pátek)
- P-Class a DeepWork s Markétou Vachovou (pondělí)
- Jóga v solné jeskyni (úterý)
- Kondiční cvičení s Věrkou Slezákovou (úterý)
- Pillates studio Sonji Šplíchalové (středa)
- Pillates pro seniorky (čtvrtek)
- Cvičení na bosu s Markétou Vachovou (čtvrtek)
- Jóga pro děti v Solné jeskyni (čtvrtek)
- Jóga v solné jeskyni (čtvrtek)
(Obec Černilov, 2015, online).

4.2 Nabídka volnočasových aktivit v obci Librantice

Stejně tak jako zmíněný Černilov a Libřice i obec Librantice nabízí svým občanům řadu aktivit, zaměřených na aktivní trávení volného času. Tyto akce jsou pořádány organizacemi a spolky působícími v obci. Sledovaným obdobím je září 2018–duben 2019.

V obci byly pořádány jednorázové akce:

TJ Librantice je organizací, která se věnuje sportu, proto pořádanými akcemi byly převážně turnaje v kolektivních sportech. Pro společenské vyžití svých členů a občanů obce pořádala organizace maškarní ples pro dospělé.

- Maškarní ples pro dospělé (1.2.2019)
- Nohejbalový turnaj trojic (18.5.2019)
- 25. ročník Volejbalového turnaje smíšených družstev (1.6.2019)
- 9. ročník Turnaje v malé kopané (22.6.2019)
(TJ Librantice, 2006-2019, online).

Klub důchodkyň **Důvtip** pořádá v obci Librantice akce, které jsou určeny jak členům spolku, tak i ostatním občanům obce. Pořádané akce byly zaměřené na vzdělávání a na oblast kultury.

- Setkání seniorů a koncert BONI PUERI (20.1.2019)
- Výstava Charita 2019 (20.2.2019)
- Přednáška prevence rakoviny Mammahelp (17.3.2019)
(Librantice, 2019, online).

Jednorázové aktivity organizuje i **Základní škola Librantice**. Tento subjekt pořádal sběr starého papíru a vánoční besídku.

- Vánoční besídka (20.12.2018)
- Sběr papíru (7.3.2019)

Obecní úřad v Libranticích ve sledovaném období pořádal akce pro širokou veřejnost, kde se občané mohli zúčastnit vzdělávacích přednášek, organizovaných zájezdů do divadla i dalších akcí.

- Oslavy 100. výročí vzniku republiky (28.9.2018)
- Vítání občánků (17.11.2018)
- Rozloučení s prázdninami (8.9.2018)
- Zájezd do divadla na představení Doktor Ox (1.12.2018)
- Mikulášská besídka (2.12.2018)
- První vánoční trh v Libranticích (15.12.2018)
- Zpívání u stromečku (20.12.2018)
- Silvestrovské bruslení v Hradci Králové (31.12.2018)
- Přednáška „12 měsíců na Bali“ (26.1.2019)
- Dětský karneval (3.2.2019)
- Přednáška PRVNÍ POMOC (28.3.2019)
- Zájezd na muzikál Šíleně smutná princezna (6.4.2019)
(Librantice, 2019, online).

Dalším spolkem v obci, který nabízí volnočasové aktivity, je **Sbor dobrovolných hasičů**. Akce tohoto spolku jsou tematicky zaměřené a jsou určeny nejen členům, ale i mladší či starší generaci občanů obce.

- Librantický trojboj – dětské netradiční hasičské klání (22.9.2018)
- Hasičská soutěž (23.9.2018)
- Hasičský ples (8.3.2019)
- Výlet SDH Librantice za východem slunce pro děti z oddílu dobrovolných hasičů a jejich rodiče
- Sběr starého železa (13.4.2019)

Obec se může pochlubit i takovými **občany, kteří se aktivně zapojili do života v obci a sami jako organizátoři pořádali jednorázové akce**, jejichž předmětem byly ruční práce.

- Malování na látku s Ajkou Petrovickou (17.2.2019)
- Velikonoční dekorace z pedigu (31.3.2019)
(Librantice, 2019, online).

Na společenském a kulturním vyžití v obci se podílí i soukromý subjekt **Hospoda Na hřišti**. Nejen pro občany obce byly uspořádány tyto akce:

- Koncert – Mazzec a Hlasy ve tmě (16.2.2019)
 - Turnaj nejen v pexesu v hospůdce Na hřišti (16.2.2019)
 - 1. Ročník putovního poháru v ping-pongu (2.3.2019)
 - Pyžamová párty (30. 3. 2019)
 - Makrela na grilu (6. 4. 2019)
- (Librantice, 2019, online).

Myslivecký spolek Habřina-Librantice-Nepasice organizoval výlov rybníka (24.11.2018). Tato akce byla doprovázena pestrým kulturním programem.

V obci jsou rovněž zastoupeny **akce pravidelně se opakující**, na kterých se podílí i **Základní škola Librantice**. Kromě základního vzdělávání organizuje pro své žáky řadu zájmových kroužků. Zájmové kroužky jsou zaměřené na sportovní aktivity, ruční práce, ale také na vzdělávání. Z nabídky si tak mohou vybrat všichni žáci 1. stupně, kteří školu navštěvují.

Zájmové kroužky:

- Keramický kroužek (pondělí)
 - Karate (pondělí)
 - Anglický jazyk (úterý)
 - Sportovní kroužek (středa)
 - Dramatický kroužek (středa)
 - Ruční práce (středa)
 - Zobcová flétna (středa)
 - Robotika Lego pro 3.–5. ročník (středa)
 - Výtvarný kroužek (pátek)
 - Doučování český jazyk a matematika pro 4.–5. ročník (pátek)
- (Základní škola Librantice, 2019, online).

Další spolkem, který se podílí v obci na akcích pravidelně se opakujících je **Sbor dobrovolných hasičů**. Spolek pořádá pro děti každý pátek kroužek. Zde jsou účastníci seznamováni s požárním sportem. V rámci činnosti jsou děti zapojovány do sportovních aktivit.

4.3 Nabídka volnočasových aktivit v obci Libřice

V obci Libřice v rámci volnočasových aktivit mohou občané vybírat především z nabídky jednorázových akcí. Akce pravidelně se opakující jsou v obci pořádány minimálně. Přehled aktivit je za sledované období září 2018–duben 2019.

Jednorázové akce:

Český svaz žen pořádá akce, které mají v obci dlouholetou tradici. Rozsvícení vánočního stromu s adventním koncertem a pálení čarodějnic je společnou akcí spolků působících v obci. Ostatní akce pořádal výše uvedený spolek samostatně. Akce pořádané Českým svazem žen jsou především kulturního charakteru.

- Libřické dýňování (27.10.2018)
- Rozsvícení vánočního stromu s adventním koncertem (1.12.2018)
- Výroční shromáždění členek (13.2.2019)
- Babský jarmark (9.3.2019)
- Zájezd na mezinárodní květinovou a zahradnickou výstavu s názvem „FLORA OLOMOUC“ (27.4.2019)
- Pálení čarodějnic (30.4.2019).

Na společenském životě v obci se dále podílí **Sbor dobrovolných hasičů**. Tento spolek pořádal v uplynulém období řadu akcí zaměřených na požární sport. Pálení čarodějnic a Dětský den jsou akce, na kterých se tento spolek podílel společně s dalšími spolky v obci.

- Sběr železa a starého papíru (22.4.2018)
- Pálení čarodějnic (30.4.2018)
- Mše za padlé ve světových válkách a zesulé hasiče, pietní akt u pomníku padlých (5.5.2018)

- Oslavy 140. výročí založení sboru, okrsková soutěž v požárním sportu, večerní taneční zábava s reprodukovanou hudbou (9.6.2018)
- Dětský den (23.6.2018)
- Soutěž v požárním sportu o libřický pohár, večer diskotéka (29.9.2018)
- Hasičský ples (19.1.2019)

V uplynulém období se v obci v rámci volného času konaly tradiční akce pro děti, které zajišťoval **obecní úřad a SK Slavia Libřice**.

- Dětský karneval (10.3.2019)
- Sportovní den pro děti (1.9.2018)

Kromě jednorázových akcí jsou v obci pořádány také akce, které se pravidelně opakují. Tyto akce jsou v obci zastoupeny jen velmi málo. Jedná se o níže uvedené akce, které organizuje **Sbor dobrovolných hasičů a SK Slavia Libřice**.

- Kroužek pro mladé hasiče (středa)
- Sportovní utkání místního fotbalového klubu (sobota)

5 Empirické šetření

5.1 Výzkumný cíl, hypotézy, metodologie

Cílem výzkumného šetření této bakalářské práce je zjistit, jakými volnočasovými aktivitami občané různých věkových kategorií ve vybraných obcích tráví svůj volný čas. Dále zjistit jejich spokojenost se současnou nabídkou volnočasových aktivit v obcích mikroregionu Černilovsko, zda jsou ochotni se podílet na rozvoji volnočasových aktivit ve svých obcích a jaké aktivity v obcích postrádají. Na základě výsledků empirického šetření předložit náměty na zlepšení volnočasových aktivit obyvatel v dané lokalitě.

Před provedením empirického šetření byly stanoveny hypotézy výzkumu. Dle Jandourka je hypotéza zpravidla tvrzení, které předpovídá, že existuje souvislost mezi dvěma nebo více proměnnými (Jandourek, 2009, s. 206). Stanovené hypotézy by měly naplnit pojmenované cíle práce a zároveň konkrétní otázky směřující k respondentům by měly napomoci k jejich potvrzení, či nepotvrzení. Dle Gavory je hypotéza vědeckým předpokladem, vycházejícím z poznatků vědecké teorie, které jsou o zkoumaném jevu známy. Rovněž mohou být východiskem i praktické zkušenosti výzkumníka. Hypotézy jsou následně na základě zjištění z výzkumu buď potvrzeny, nebo vyvráceny (Gavora, 2000, s. 50).

Hypotéza 1: Respondenti jsou převážně spokojeni s možnostmi trávení volného času.

Z přehledu vyplývá, že je v obcích bohatý spolkový život.

Hypotéza 2: Občané ve věku do 30 let upřednostňují v rámci trávení volného času jiné aktivity než občané starší 30 let.

Domnívám se, že věk ovlivňuje výběr aktivit ve volném čase.

Hypotéza 3: Občané se středoškolským a vyšším vzděláním častěji uvádějí, že jsou spokojeni s tím, jak tráví svůj volný čas ve srovnání s občany s nižším než středoškolským vzděláním a studenty.

Dle mého názoru jsou občané s vyšším vzděláním spokojenější, protože předpokládám, že jsou schopni lépe využít svůj volný čas.

Hypotéza 4: Mezi ženami je více respondentů, kteří nejsou spokojeni s možnostmi volnočasových aktivit než mezi muži.

Předpokládám, že vzhledem k tomu, že ženy jsou více zaměstnané v domácnosti, mají mnohem méně volného času než muži a v důsledku toho kladou větší důraz na kvalitu trávení volného času.

Hypotéza 5: Zaměstnaní občané přiznávají, že jsou méně ochotni se zapojit do zkvalitnění či rozšíření volnočasových aktivit v obci než občané nezaměstnaní.

Dle mého mínění zaměstnaní občané tráví poměrně hodně času v práci, a proto jsou méně ochotni svůj volný čas věnovat do rozvoje volnočasových aktivit v obci. Zatímco nezaměstnaní občané mají dostatek volného času, a proto se domnívám, že budou ochotnější se zapojit do zkvalitnění aktivit v obci.

Hypotéza 6: Občané nejčastěji uvádějí, že by aktivity v obci měly zajišťovat spolky/organizace v obci než obecní úřad.

Dle mého názoru obecní úřad obstarává řadu věcí důležitých pro zajištění fungování obce, navíc většina členů zastupitelstva obce není kvůli výkonu funkce uvolněna ze zaměstnání, tudíž nemá obecní úřad takovou kapacitu, aby výrazným způsobem zajišťoval/organizoval volnočasové aktivity v obci.

Hypotézy byly sestaveny na základě teoretických poznatků a na základě mého vlastního mínění o celé problematice v lokalitě, ve které žiji.

Výzkumné šetření bylo provedeno kvantitativní metodou. Podle Chráska je základní schéma uskutečňováno v následujících krocích: stanovení problému, formulace hypotézy, testování hypotézy a vyvození a prezentace závěrů (Chráska, 2007, s. 12). Jako výzkumnou metodu jsem zvolila dotazník. Chráska uvádí, že dotazník sám o sobě je soustavou předem připravených a pečlivě stylizovaných otázek, které jsou s rozmyslem seřazeny a na které dotazovaná osoba písemně odpovídá (Chráska, 2007, s. 163). Gavora k tomu dodává, že dotazník je určen pro hromadné získávání údajů, tedy údajů o velkém množství respondentů. Z tohoto důvodu je dotazník považován za ekonomický výzkumný nástroj, prostřednictvím kterého lze získat velké množství informací při malé časové investici (Gavora, 2000, s. 99).

5.2 Výzkumné prostředí, soubor respondentů a dotazník

Výzkumné šetření bylo uskutečněno ve třech vybraných obcích v Královéhradeckém kraji, které jsou součástí mikroregionu Černilovsko. Jedná se o obce Černilov, Libřice a Librantice. Respondenty byli zvoleni občané daných obcí všech věkových kategorií, tedy od dětí až po seniory. Věk dotazovaných dětí byl od 10. roku výše, horní hranice věku nebyla určena. Věk jsem zvolila takto proto, že trávení volného času se dotýká každého občana a zajímalo mě jejich vyjádření k dané problematice.

Dotazník jsem zvolila nestandardizovaný, zcela anonymní a mnou vytvořený (příloha č. 1). Obsahoval celkem 17 otázek, přičemž u některých otázek bylo možné vybrat pouze jednu odpověď z nabízených možností, u jiných otázek bylo umožněno vybrat více odpovědí či vlastní odpověď. Prvních pět otázek v dotazníku tvoří tzv. tvrdá data, mezi které zahrnuji věk, pohlaví, bydliště, vzdělání a zaměstnání. Zbývající otázky v dotazníku jsou zastoupeny tzv. měkkými daty. Dotazníky byly obyvatelům obcí rozdány dvěma způsoby:

- v rámci osobního setkání, kdy jsem obyvatele obce osobně navštívila a požádala je o vyplnění dotazníku ke zpracování mé bakalářské práce. Dotazníky jsem ponechala občanům k vyplnění a domluvili jsme se na termínu, kdy si vyplněné dotazníky převezmu,
- prostřednictvím elektronické pošty, kde součástí každé zasílané zprávy byl internetový odkaz na umístění dotazníku pro vyplnění v elektronické podobě. Tímto způsobem jsem oslovila občany, kteří byli ochotni mi sdělit svoji e-mailovou adresu, a prostřednictvím těchto občanů byli dále osloveni jejich rodinní příslušníci žijící v obci, případně jejich sousedi a přátelé.

Rozdala jsem celkem 200 dotazníků v listinné podobě, z toho 60 v obci Libřice, 50 v obci Librantice a 90 v obci Černilov a dále jsem oslovila celkem 11 respondentů prostřednictvím e-mailu, kteří byli ochotni dále oslovit a požádat o vyplnění dotazníku své rodinné příslušníky, sousedy či přátelé. Ke zpracování se mi vrátilo celkem 246 vyplněných dotazníků, z nichž muselo být 6 dotazníků vyřazeno z dalšího zpracování. Důvodem vyřazení dotazníků byla odpověď na otázku, kdy měli respondenti vybrat pouze jednu odpověď a uvedli více odpovědí nebo uvedli odpověď

na otázku, která nekorespondovala s místem bydliště. Dotazníků, které se vrátily a mohly být použity ke zpracování, bylo tedy 240.

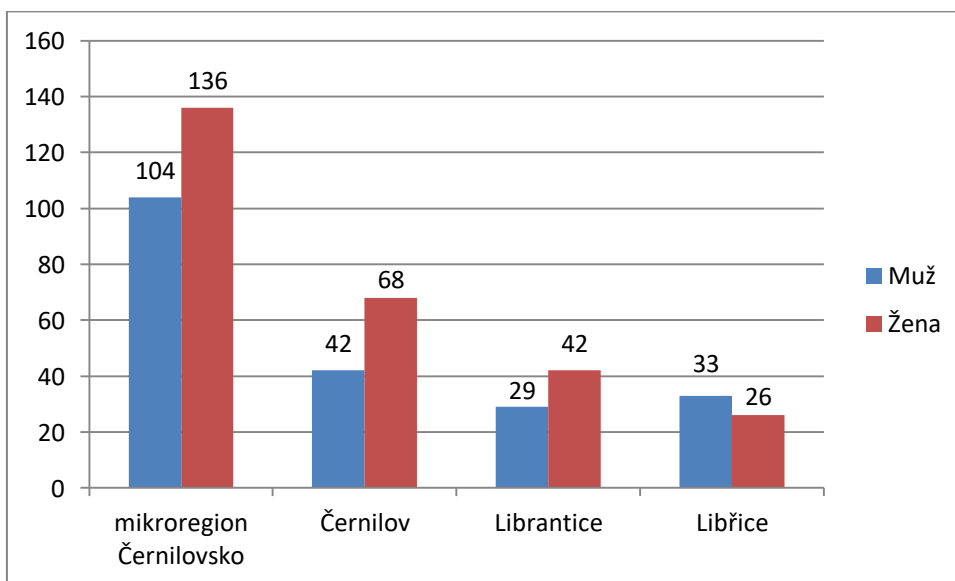
5.3 Výsledky výzkumného šetření

Sběr informací proběhl v období února až března 2019. Část dotazníků byla vrácena v listinné podobě a část v elektronické podobě. Všechny dotazníky byly následně převedeny do elektronické podoby, aby mohly být zpracovány do grafů či tabulek, které umožňují přehlednější a jednodušší vyhodnocování jednotlivých položek. V této části práce byly prozkoumány a zpracovány údaje, které jsem získala provedeným šetřením.

Otázka č. 1: Pohlaví

První otázka v dotazníku zjišťovala pohlaví respondentů. Každý respondent měl označit, zda se jedná o muže nebo ženu.

Graf č. 1 Pohlaví respondentů



Zdroj: vlastní zpracování

Dotazníkového šetření se zúčastnilo:

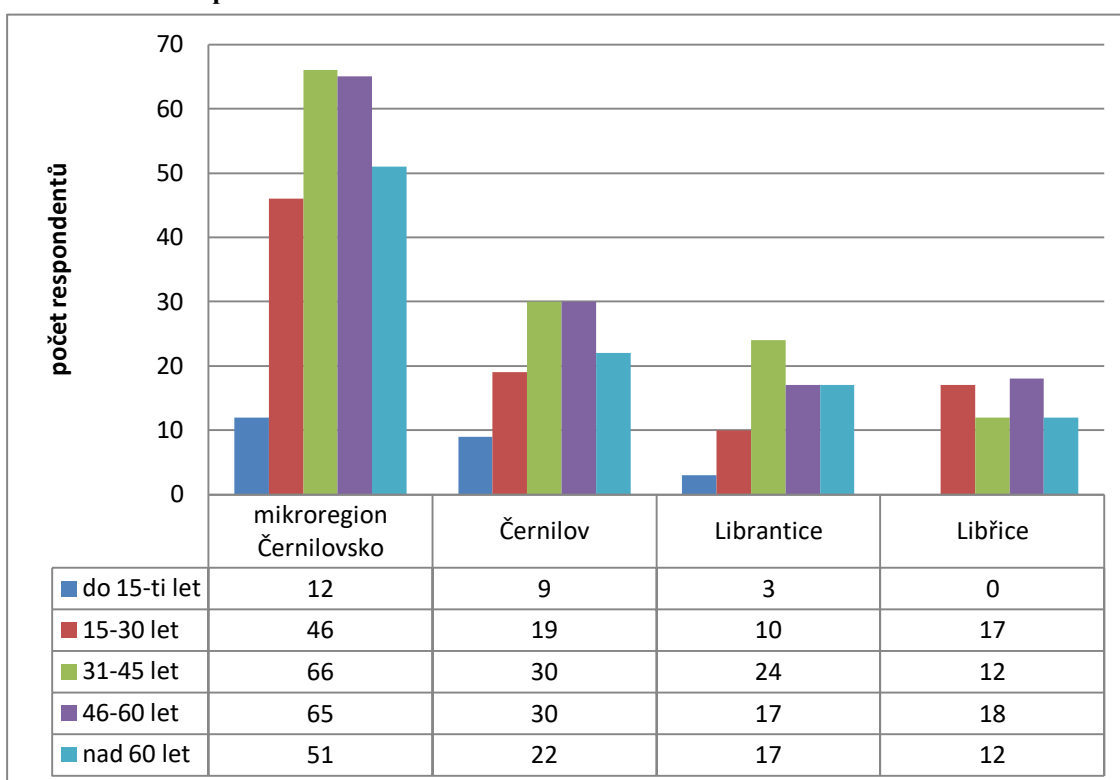
- v obci Černilov 110 respondentů, z toho 68 žen (61,8%) a 42 mužů (38,2%)
- v obci Librantice 71 respondentů, z toho 42 žen (59,2%) a 29 mužů (40,8%)

- v obci Libřice 59 respondentů, z toho 26 žen (44,1%) a 33 mužů (55,9%).
- celkem 240 respondentů mikroregionu Černilovsko, z toho bylo 104 mužů (43,3%) a 136 žen (56,7%).

Otázka č. 2: Věk

Respondenty jsem rozčlenila do pěti věkových kategorií. Tvoří je skupina dětí do 15 let, občané 15–30 let, další skupinou jsou občané ve věku 31-45 let, následuje skupina 46–60 let a uzavírá věková kategorie občanů nad 60 let.

Graf č. 2 Věk respondentů



Zdroj: vlastní zpracování

Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 240 respondentů všech věkových kategorií. Nejpočetnějšími skupinami respondentů byly věkové kategorie 31–45 let (27,5%) a 46–60 let (27%), následovala věková kategorie nad 60 let (21,3%) a věková kategorie 15–30 let (19,2%). Nejméně početnou skupinou byli respondenti ve věku do 15-ti let (5 %).

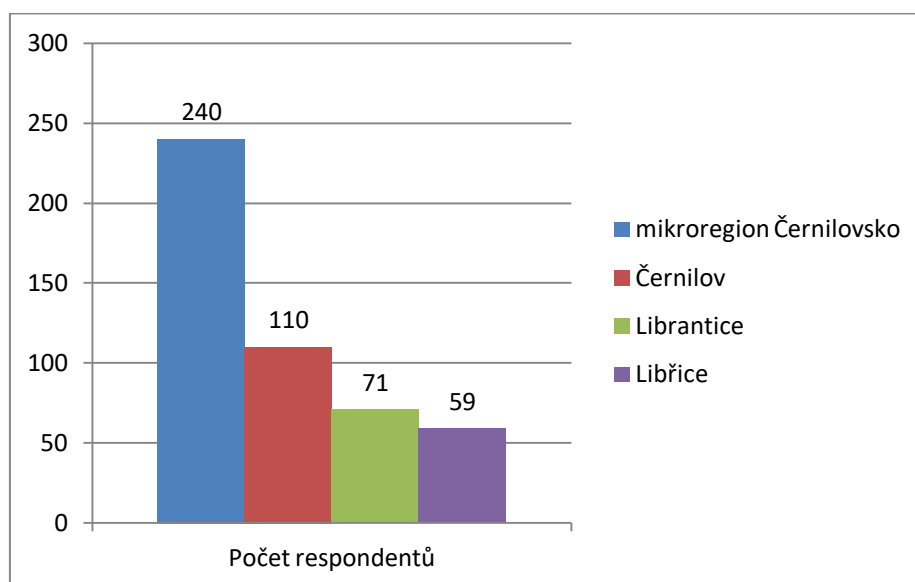
Z grafu č. 2 je možné dále vyčíst dílčí složení respondentů po jednotlivých obcích. V obci Černilov na otázky v dotazníku odpovídalo celkem 110 respondentů. Jedinci spadající do věkové kategorie 31–45 let a 46–60 let byli zastoupeni shodně

po 30 respondentech (27,3%) a byli nejpočetnější skupinou. Věkovou kategorií nad 60 let zastupuje 22 jedinců (20%) a věkovou kategorií 15–30 let reprezentuje 19 jedinců (17,3%). Věková kategorie do 15 let má pouze 9 zástupců (8,1%). V obci Librantice je nejpočetnější skupinou odpovídajících věková kategorie 31–45 let s počtem 24 jedinců (33,8%). Počtem 17 jedinců je pak shodně zastoupena věková kategorie 46–60 let a nad 60 let (23,9%). Zbývající věkové kategorie 15–30 let a 10-15 let jsou reprezentovány počtem 10 jedinců (14%) a 3 jedinci (4,2%). V obci Libřice nejvíce odpovědí spadá do věkové kategorie 46–60 let, kde odpovídalo 18 dotázaných (30,56%) a věkové kategorie 15–30 let, kde odpovídalo 17 dotázaných (28,8%). I v této obci se shoduje počet respondentů, tentokrát ve věkové kategorii 31–45 let a nad 60 let, která je zastoupena počtem 12 osob (20,3%). Věková kategorie do 15-let v této obci nemá žádného zástupce.

Otázka č. 3: Bydlíte v obci

Prostřednictvím této položky bylo zjišťováno, v jaké obci mikroregionu Černilovsko respondenti bydlí.

Graf č. 3 Bydliště respondentů



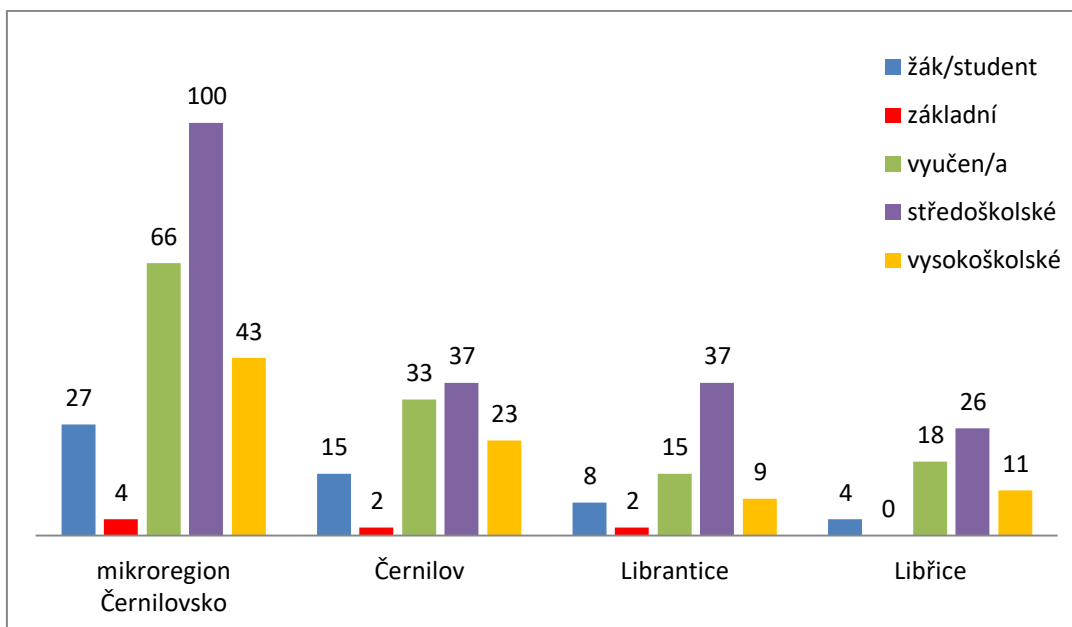
Zdroj: vlastní zpracování

Občané z mikroregionu Černilovsko, kteří se zúčastnili výzkumného šetření, bydlí v obci Černilov 110 (45,8%), v obci Librantice 71 (29,6%) a v obci Libřice 59 (24,6%).

Otázka č. 4: Dosažené vzdělání

V této položce jsem zjišťovala, jakého vzdělání respondenti dosáhli.

Graf č. 4 Členění respondentů dle vzdělání



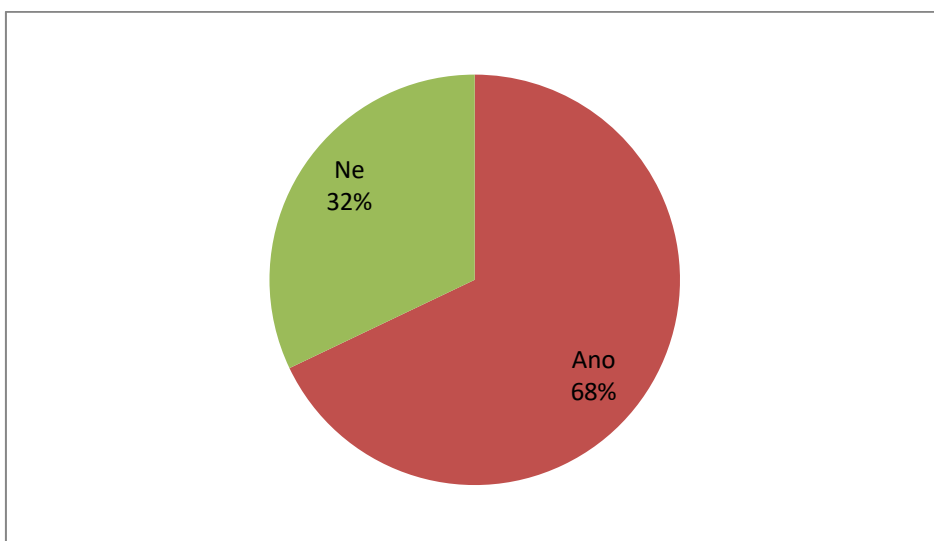
Zdroj: vlastní zpracování

Nejvíce dotázaných respondentů má středoškolské vzdělání (24%), druhou nejpočetnější skupinu představují vyučení, následují vysokoškolsky vzdělaní jedinci a žáci nebo studenti. Nejméně početnou skupinou jsou dotázaní se základním vzděláním.

Otázka č. 5: Jste zaměstnaný/á?

Možnosti volnočasových aktivit mohou být do značné míry ovlivněny i finanční situací každého z nás. S ohledem na tento fakt mě zajímalo, zda jsou respondenti zaměstnaní či nezaměstnaní. V případě, že se jednalo o jedince nezaměstnaného, tak jsem se ještě zaměřila na jeho věk. Věk nezaměstnaných respondentů mě zajímal proto, že jsem chtěla zjistit, zda se jedná o občany v důchodovém věku, žáky nebo studenty či občany, kteří by s ohledem na věk mohli pracovat a nepracují.

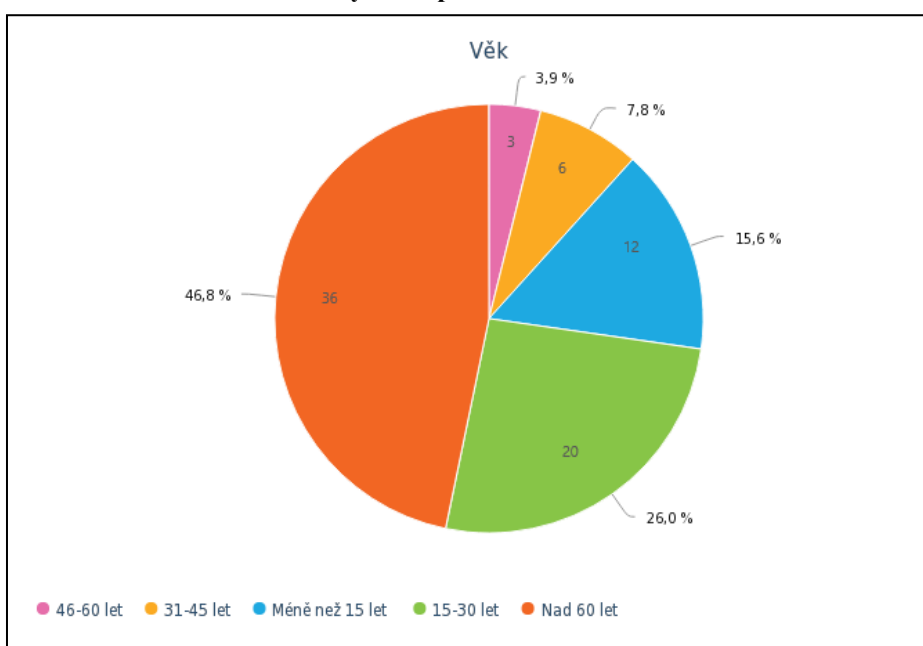
Graf č. 5.1 Celkový podíl zaměstnanosti respondentů



Zdroj: vlastní zpracování

Z celkového počtu 240 dotázaných tvoří nezaměstnaní třetinu (77 občanů) tj. 32%.

Graf č. 5.2 Věk nezaměstnaných respondentů



Zdroj: vlastní zpracování

Největší podíl nezaměstnaných připadá věkové kategorii nad 60 let (46,8%). Dalšími početnými skupinami, které nepracují, jsou děti do 15-ti let (15,6%) a věková kategorie 15–30 let (26%). Následuje věková kategorie 31–45 let (7,8 %) a 46–60 let (3,9%).

Otázka č. 6: Jste spokojeni s tím, jak trávíte svůj volný čas?

Tato otázka zjišťovala spokojenost respondentů s využitím jejich volného času a dále čemu přisuzují spokojenost či nespokojenost s využitím volného času.

V případě, že odpovídali respondenti kladně, měli na výběr ze tří variant odpovědí. Mohli zvolit sebe, tzn., že si sami umí zorganizovat a vhodně využít svůj volný čas. Další variantou byla hlavně zásluha obce a spolků/organizací, které v obci působí a aktivity nabízejí. Třetí možností byl částečný podíl samotného respondenta a částečně obce.

Pokud respondenti zvolili zápornou odpověď, že nejsou spokojeni s využitím volného času, opět měli na výběr tři varianty odpovědí. Mohli zvolit variantu, že problém spatřují především v sobě tím, že si neumí zorganizovat a vhodně využít svůj volný čas, nebo variantu, kde spatřují hlavní problém v nabídce volnočasových aktivit v obci, kde nabídka nespĺňuje jejich očekávání, nebo problém vidí v tom, že nemají k trávení volného času vhodné podmínky, které by jim umožňovaly trávit volný čas dle jejich představ.

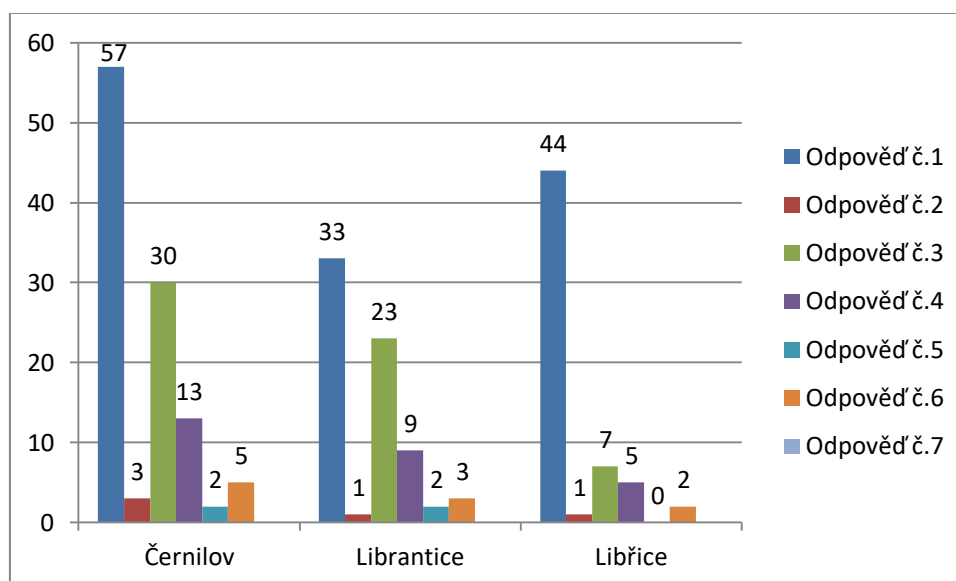
Jestliže si nevybrali z kladných ani záporných variant odpovědi, mohli zvolit vlastní odpověď.

Tabulka č. 1 Přehled odpovědí respondentů podle obcí

Jste spokojeni s tím, jak trávíte svůj volný čas?		Černilov	Librantice	Libřice
Odpověď č. 1	Ano, je to hlavně moje zásluha, umím si zorganizovat a vhodně využít svůj volný čas.	57	33	44
Odpověď č. 2	Ano, je to hlavně zásluha obce a spolků/organizací, které v obci působí. Většinu svého volného času vyplňuji aktivitami, které obec a spolky/organizace nabízí.	3	1	1
Odpověď č. 3	Ano, je to částečně moje zásluha a částečně zásluha obce. Umím si vyplnit volný čas vlastními aktivitami, k tomu obec nabízí řadu volnočasových aktivit.	30	23	7
Odpověď č. 4	Ne, největší problém spatřuji hlavně v sobě, neumím si zorganizovat svůj volný čas.	13	9	5
Odpověď č. 5	Ne, problém spatřuji v tom, že obec ani spolky/organizace nenabízejí volnočasové aktivity, které by splnily má očekávání.	2	2	0
Odpověď č. 6	Ne, problém spatřuji v tom, že nemám vhodné podmínky, které by mi umožňovaly trávit volný čas podle mých představ. Na svoje volnočasové aktivity nemám dostatek finančních prostředků, nemám dostatek času apod.	5	3	2
Odpověď č. 7	Další možnost odpovědi - uveďte:	0	0	0

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 6.1 Podíl odpovědí v rámci spokojenosti občanů v jednotlivých obcích



Zdroj: vlastní zpracování

Občané v obci Černilov se vyjádřili ke spokojenosti trávení volného času převážně kladně, a to v počtu 90 respondentů (81,8%), z nichž 57 (63,3%) uvedlo, možnost, že si umí sami zorganizovat svůj volný čas. Negativně se vyjádřilo 20 respondentů (18,1%), kde 13 občanů (11,8%) uvedlo jako důvod své nespokojenosti, že si sami neumí zorganizovat svůj volný čas. Pro občany obce v rámci spokojenosti

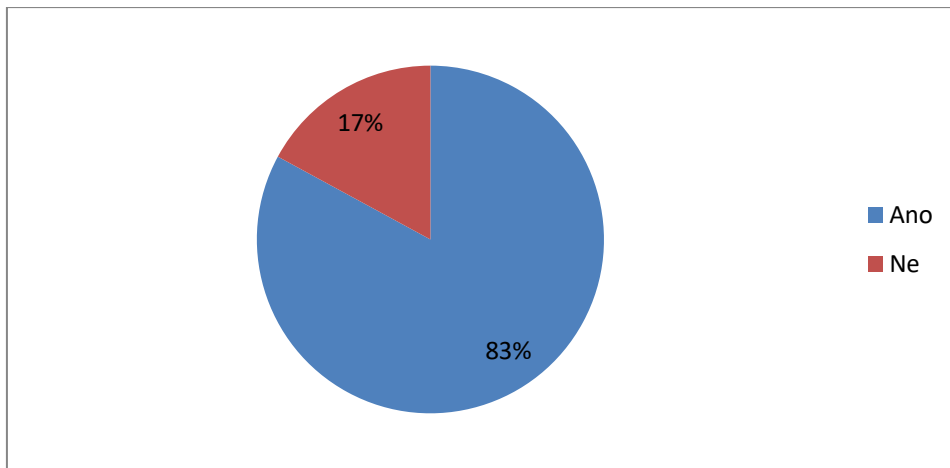
s trávením volného času nehraje tedy obec zásadní úlohu. Naopak občané se shodují na tom, že nejčastějším vlivem na spokojenost trávení volného času má vlastní organizace volného času každého jedince.

V obci Librantice také převládá spokojenost s trávením volného času, a to v počtu 57 respondentů (80%), z nichž 33 volilo možnost vlastní organizace volného času (57,9%). Negativně se vyjádřilo 14 respondentů (19,7%) a nespokojenost přisuzovali rovněž špatné organizaci svého volného času. Respondenti nevidí v této oblasti jako stěžejní roli obce. Rovněž uvádějí jako příčinu spokojenosti či nespokojenosti vlastní organizaci volného času.

V obci Libřice jasně dominuje spokojenost s trávením volného času občanů, a to v počtu 52 dotázaných (88,1%), z nichž 44 volilo možnost vlastní organizace volného času (84,6%). Pouze 7 respondentů volilo negativní odpověď (11,9%), kde rovněž převládala možnost špatné organizace vlastního volného času. Ani občané této obce nespátřují v rámci spokojenosti s trávením volného času hlavní roli v obci.

Vlastní možnost odpovědi ne zvolil žádný z respondentů.

Graf č. 6.2 Spokojenost všech respondentů s využíváním volného času



Zdroj: vlastní zpracování

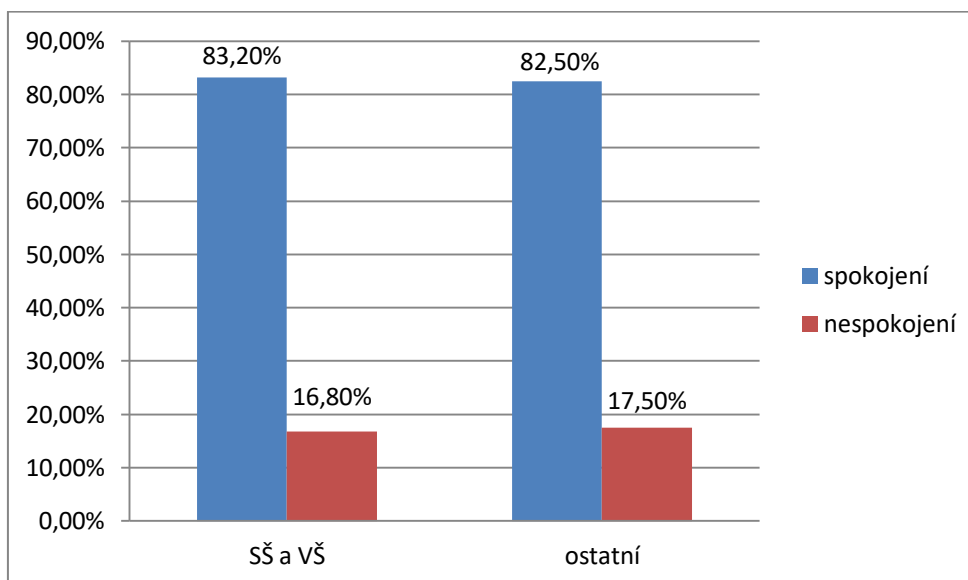
Více jak tři čtvrtiny všech respondentů uvádějí spokojenost s tím, jak tráví svůj volný čas. Tento fakt připustilo 199 respondentů (83%). Opak si myslí 41 respondentů (17%).

Tabulka č. 2 Vzdělání spokojených a nespokojených respondentů

	Vzdělání	
	SŠ a VŠ	ostatní
spokojení	119	80
nespokojení	24	17

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 6.3 Vzdělání spokojených a nespokojených respondentů v %



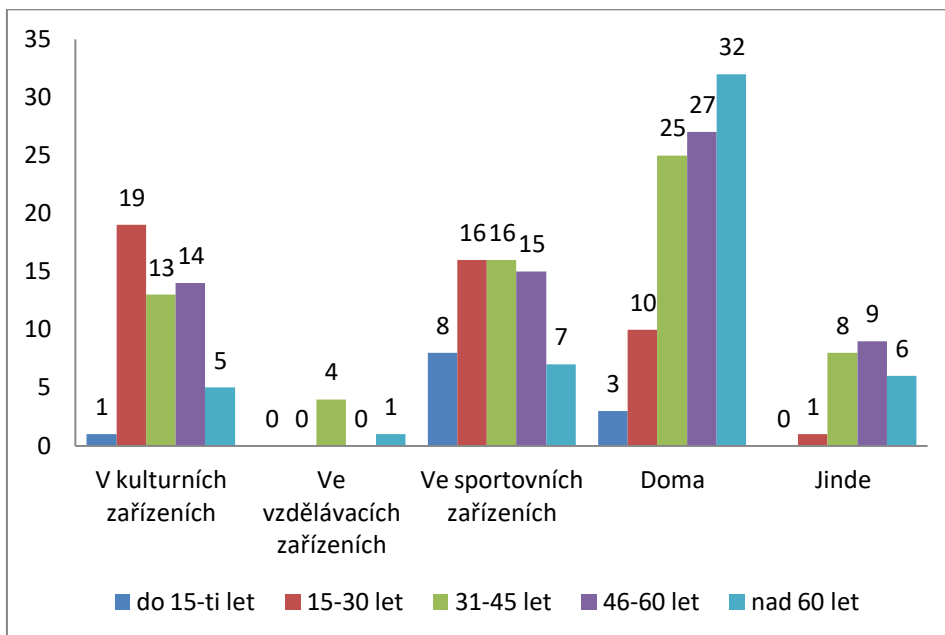
Zdroj: vlastní zpracování

Spokojenost s tím, jak tráví volný čas, vyjádřilo 119 respondentů. Tito respondenti mají středoškolské a vysokoškolské vzdělání (83,2 %). Pouze 24 respondentů se středoškolským a vysokoškolským vzděláním je nespokojených s tím, jak tráví volný čas. Spokojenost s tím, jak tráví volný čas, uvedlo 80 respondentů s nižším než středoškolským vzděláním (82,5%). Naopak nespokojených respondentů s nižším, než středoškolským vzděláním je 17 (17,5%).

Otázka č. 7: Kde nejraději trávíte svůj volný čas?

V rámci této otázky bylo zjišťováno, kde občané tráví nejraději svůj volný čas. Měli na výběr z pěti možností, z nichž čtyři byly konkrétně vymezeny, a jedna možnost byla vymezena pro případnou vlastní odpověď. Měli vybrat 1 odpověď.

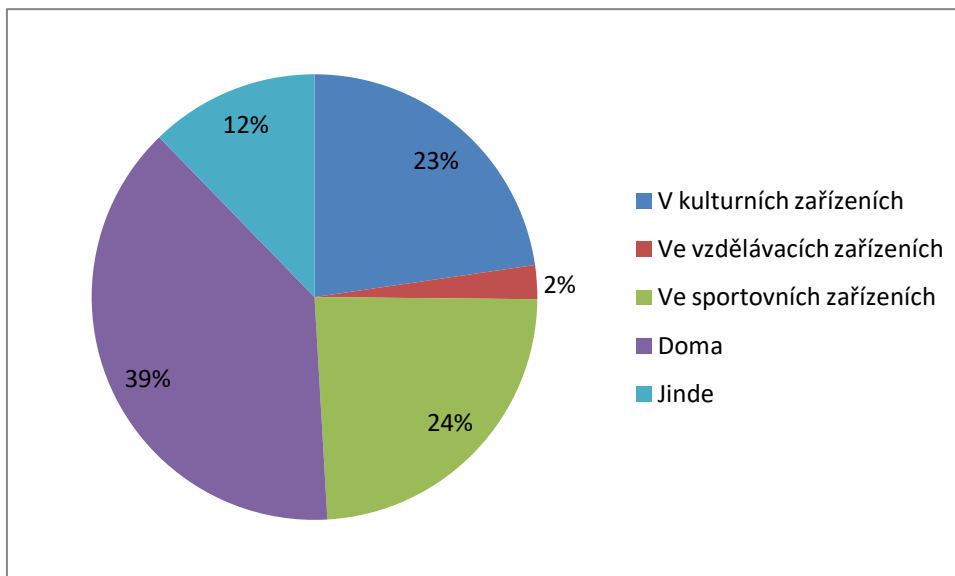
Graf č. 7.1 Místo, kde respondenti nejraději tráví volný čas



Zdroj: vlastní zpracování

Doma tráví nejvíce volného času respondenti ve věku nad 30 let. Oproti tomu respondenti mladší 30 let převážně tráví volný čas v kulturních a sportovních zařízeních.

Graf č. 7.2 Místo, kde zaměstnaní respondenti nejraději tráví volný čas



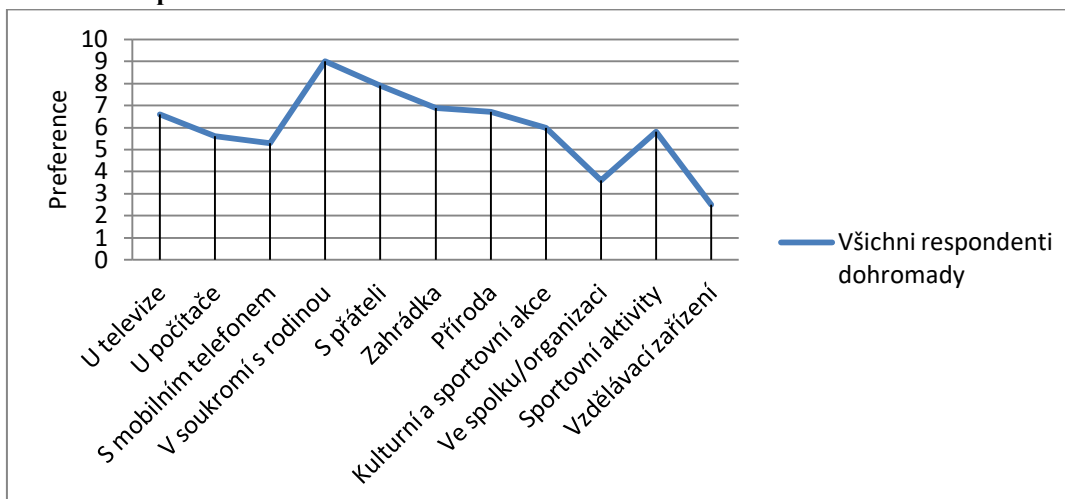
Zdroj: vlastní zpracování

Většina pracujících respondentů uvádí, že tráví svůj volný čas nejraději doma (39 %). Kulturní zařízení využívá k trávení volného času 23 % respondentů, sportovní zařízení pak 24 % respondentů. Zbývajících 14 % respondentů uvedlo jiné místo nebo vzdělávací zařízení. Mezi jiná místa respondenti převážně uváděli chalupu či přírodu.

Otázka č. 8: Jakým způsobem nejčastěji trávíte svůj volný čas? Seřad'te uvedené možnosti na stupnici od 1 do 11 podle toho, kterému způsobu trávení volného času dáváte přednost (č. 1 znamená – nejčastěji trávený volný čas, č. 11 nejméně trávený volný čas):

V rámci této otázky byli jedinci dotazováni na nejčastější způsob trávení volného času. Bylo uvedeno 11 činností trávení volného času a ty měli seřadit vzestupnou číselnou řadou podle toho, jaký způsob trávení volného času preferují.

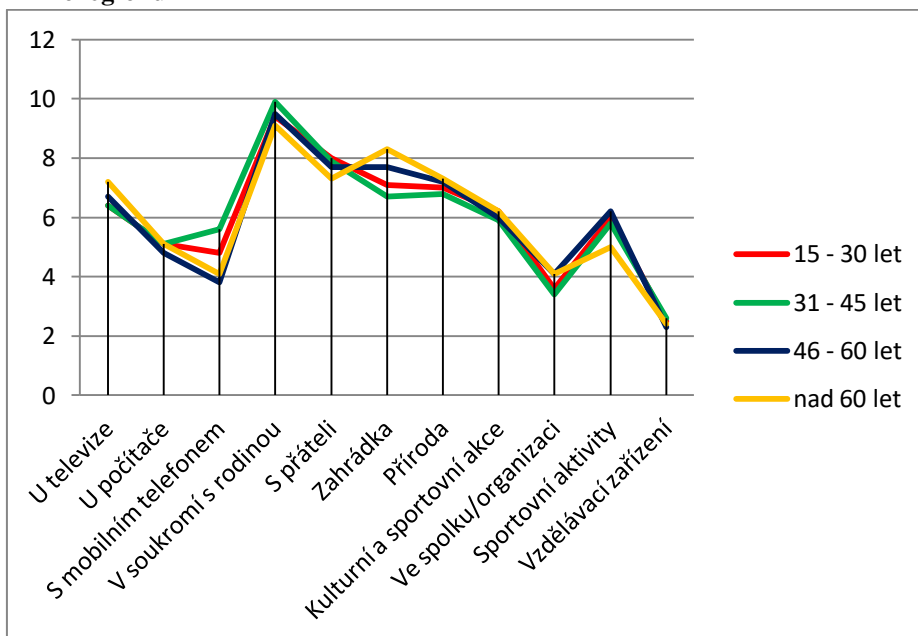
Graf č. 8.1 Způsob trávení volného času



Zdroj: vlastní zpracování

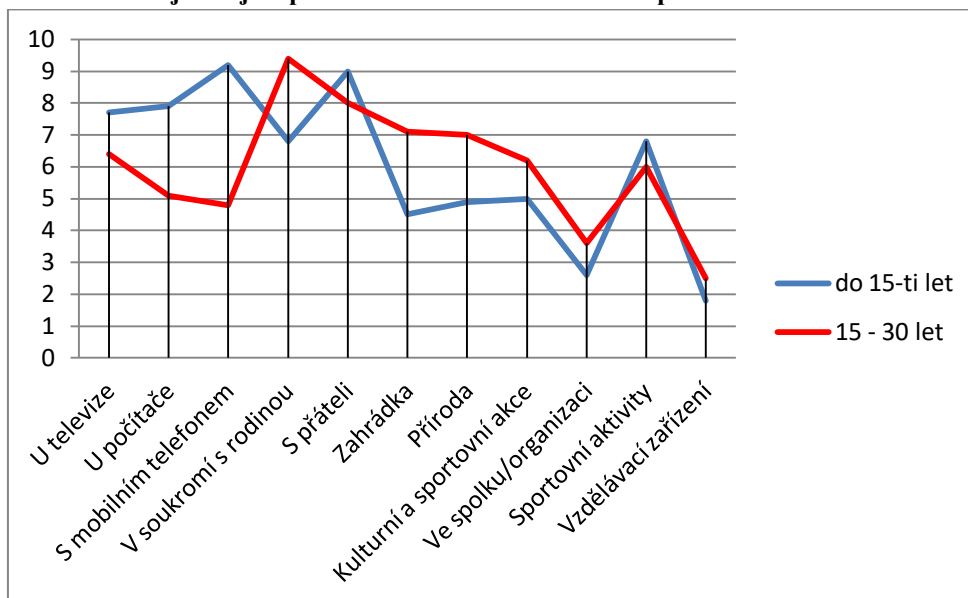
Většina respondentů uvedla na 1. místě, tedy jako nejčastější způsob trávení volného času čas strávený v soukromí s rodinou nebo přáteli. Nejméně svého volného času pak věnují aktivitám v oblasti vzdělávání.

Graf č. 8.2 Nejčastější způsob trávení volného času dle věkových kategorií respondentů mikroregionu



Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 8.3 Nejčastější způsob trávení volného času respondentů do 30-ti let v mikroregionu



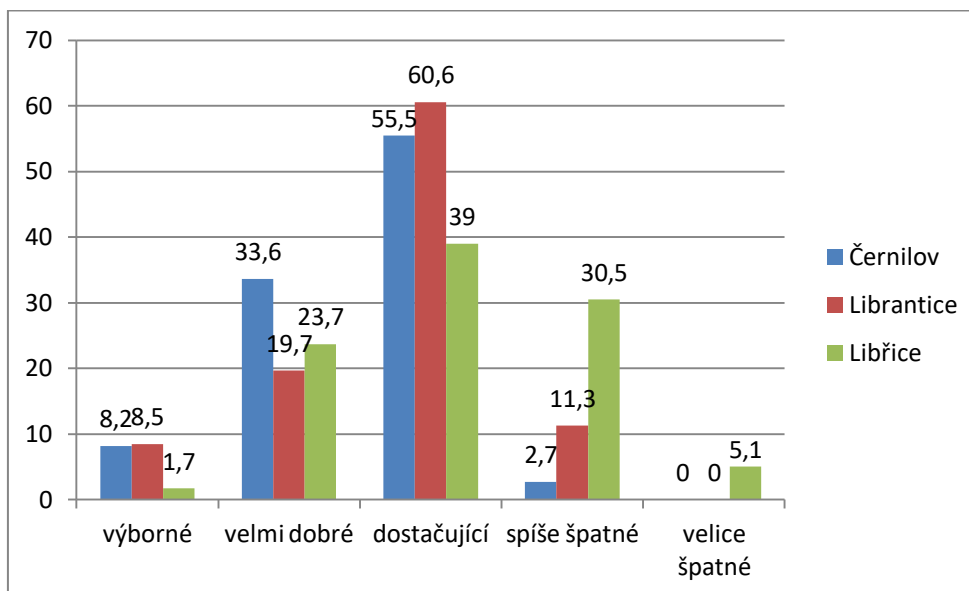
Zdroj: vlastní zpracování

Respondenti všech věkových kategorií v daném mikroregionu, vyjma kategorie dětí do 15-ti let, tráví svůj volný čas obdobným způsobem, tzn. že je pro ně důležité se ve svém volném čase věnovat rodině a přátelům, chodit do přírody, na zahrádku a sledovat televizi. Následuje návštěva kulturních a sportovních akcí a sportovní aktivity. Oproti tomu děti do 15-ti let nejčastěji tráví svůj volný čas s mobilním telefonem, s přáteli a sportovními aktivitami.

Otázka č. 9: Jak hodnotíte možnosti trávení volného času v obci?

V této otázce respondenti hodnotili možnosti volnočasových aktivit v obci. K dispozici měli 5 možností k vyjádření jejich názoru.

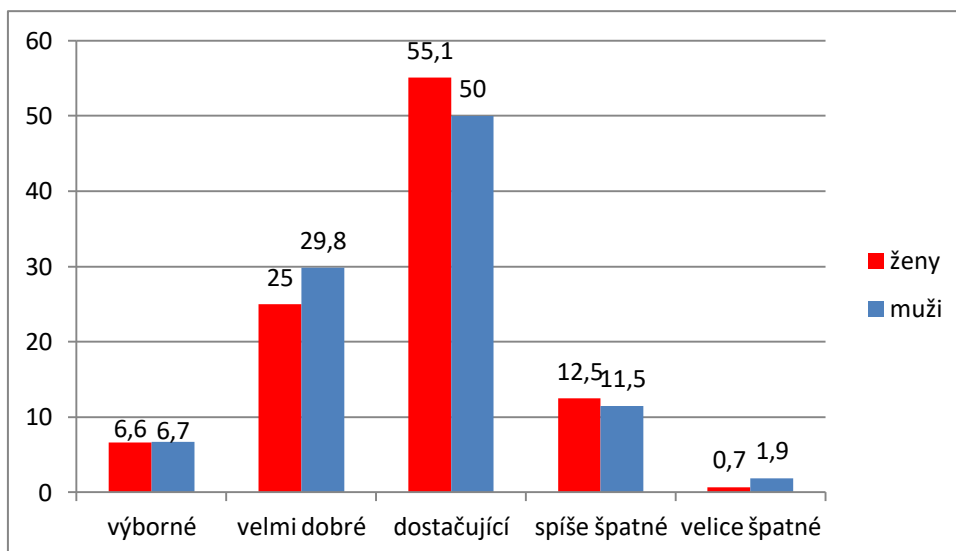
Graf č. 9.1 Hodnocení možností trávení volného času respondenty v jednotlivých obcích v %



Zdroj: vlastní zpracování

Naprostá většina dotázaných hodnotí možnosti volnočasových aktivit v obci kladně. V Černilově to je 97,3% respondentů, v Libranticích 82% a v Libřicích je to 64,4%. Záporně se pak vyjádřili k hodnocení možností trávení volného času nejvíce občané Libřic (35,6%).

Graf č. 9.2 Hodnocení možností volnočasových aktivit ženami a muži v mikroregionu v %



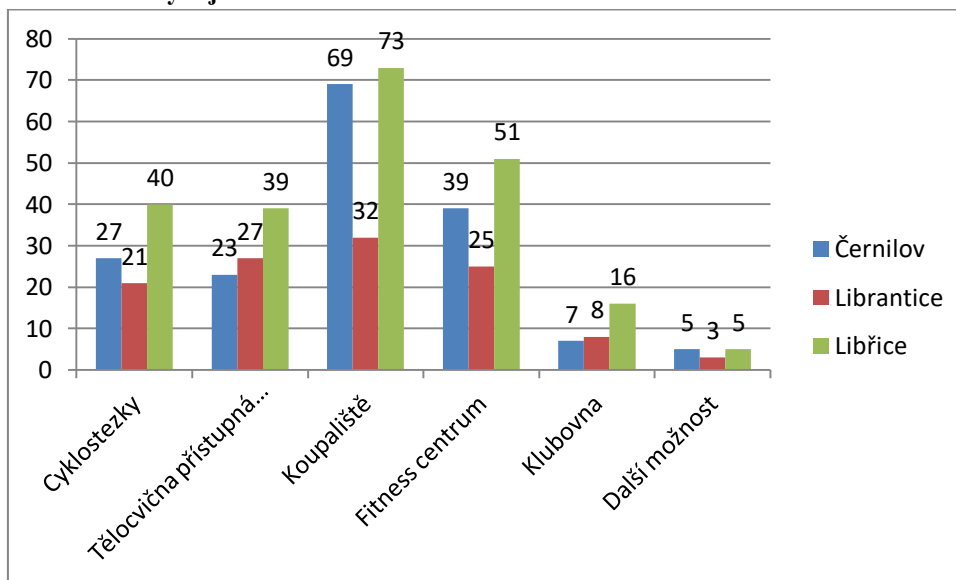
Zdroj: vlastní zpracování

Ženy hodnotí možnosti trávení volného času převážně pozitivně (86,7%). Negativně pak hodnotí možnosti trávení volného času 13,2% žen. Muži se k hodnocení možností trávení volného času rovněž vyjádřili převážně kladně (86,5%). Negativní hodnocení pak uvádí 13,4% mužů. Poměr kladného a záporného hodnocení mužů i žen je tedy vyrovnaný.

Otázka č. 10: Jaké možnosti trávení volného času byste využil/a a v současné době v obci nejsou?

Prostřednictvím této otázky bylo zjišťováno, jaké možnosti trávení volného času občanům v jednotlivých obcích chybí. Zde mohl každý respondent uvést maximálně 3 odpovědi.

Graf č. 10 Chybějící možnosti trávení volného času v obcích



Zdroj: vlastní zpracování

Občanům Černilova a Libřic výrazně chybí v obci koupaliště. Dále se občané všech obcí shodují na tom, že jim v obci chybí cyklostezky, tělocvična pro veřejnost a fitness centrum. Nejméně občanům mikroregionu chybí klubovna. Další možnost odpovědi využilo jen málo občanů. Navrhovanými možnostmi byly: Bar Club, kuželnu, skautský oddíl, kino a hřiště s umělým povrchem.

Otázka č. 11: Využíváte možnosti volnočasových aktivit v okolních obcích či městech? Pokud ano, uveďte jaké a důvod jejich využití:

V této otázce mohli respondenti zvolit kladnou nebo zápornou odpověď. V případě, že vybrali odpověď ano, měli dále uvést, jaké možnosti volnočasových aktivit využívají mimo jejich obec a důvod jejich využití.

Tabulka č. 3 Přehled aktivit, které občané Černilova využívají mimo obec

Černilov			
Aktivity	Místo, kde využívám aktivity	Počet odpovědí	Důvod
Divadlo	HK	9	v obci není možnost
Plavecký bazén	HK	11	v obci není
Kino	HK	12	v obci není možnost
Restaurace, hospody	HK	2	v obci není
Cyklostezky	Kuks	5	v obci chybí
Koupaliště	HK, Jaroměř	4+1	v obci není
Koncerty	Výrava, HK	3+1	v obci není areál
Tenis	HK	2	v obci není hala
Florbal	HK, Jaroměř	1+1	není zde hala
Wellness	HK	2	v obci není možnost
Fitness	HK	3	v obci nemáme
Kurz tance	HK	2	v obci není
Přednášky	HK	1	v obci omezený výběr
Společenské kluby	HK	1	v obci není možnost
Hokej	HK	1	fanoušek Mountfield HK
Filozofický kurz	HK	1	v obci není
Jazykový kurz	HK	1	možnost výběru
Pilates	HK	1	více možností
Jóga	Vlkov	1	čas konání od 19,30
Aqua aerobic	Všestary	1	u nás možnost není
Setkání se známými osobnostmi v radiokavárně	HK	1	u nás možnost není

Zdroj: vlastní zpracování

Respondenti z obce Černilov jako nejčastější možnosti volnočasových aktivit mimo obec uvádějí kulturní aktivity, z nichž převládá kino, divadlo a koncerty. Z oblasti sportu je to plavání, cykloturistika, tenis, fitness a wellness. V oblasti vzdělávání navštěvují jazykové kurzy. Výše uvedené možnosti využívají převážně v Hradci Králové, Jaroměři a ve Výravě. Nejčastějším důvodem je nedostupnost aktivity v obci.

Tabulka č. 4 Přehled aktivit, které občané Librantic využívají mimo obec

Librantice			
Aktivity	Místo, kde využívám aktivity	Počet odpovědí	Důvod
Wellnes	Pardubice	1	v obci není
Kolektivní sporty	HK	1	více možností
Volejbal	HK	1	kolektiv hráčů
kino	HK	7	není k dispozici
divadlo	HK	4	v obci není
koupaliště	Třebechovice p. O.	3	v obci není
fotbal	Černilov	3	hrají zde
lyžařská střediska	hory v ČR	1	v obci není možnost
badminton	HK	1	v obci není možnost
Hasiči	Třebechovice p. O.	1	členství
Fitness	HK	1	v obci není
Plavecký bazén	HK	1	obec nemá
Jazykový kurz	HK	1	v obci není možnost
stezka na in-line brusle	HK	1	v obci není možnost
výuka na hudební nástroj, hudební nauka	HK	3	v obci není možnost
Zumba	HK	1	po práci
Stolní tenis	HK	1	v obci není
cyklistika	HK a okolí	1	více možností
Taneční kurz	HK	1	v obci není možnost
Přednášky	Černilov	1	jiné možnosti než u nás
sportovní zařízení	HK	1	v obci chybí
sportovní aktivity	Třebechovice p. O.	1	více možností než u nás v obci
hokej	HK	1	chybí stadion

Zdroj: vlastní zpracování

Respondenti z obce Librantice jako nejčastější možnosti volnočasových aktivit mimo obec uvádějí sportovní aktivity, z nichž převažují plavání a fotbal. Z kulturní oblasti je to návštěva kina a divadla. V oblasti vzdělávání navštěvují přednášky a výuku na hudební nástroje. Výše uvedené možnosti využívají převážně v Hradci Králové, Třebechovicích pod Orebem a také v Černilově. Nejčastějším důvodem je nedostupnost aktivity v obci.

Tabulka č. 5 Přehled aktivit, které občané Libřic využívají mimo obec

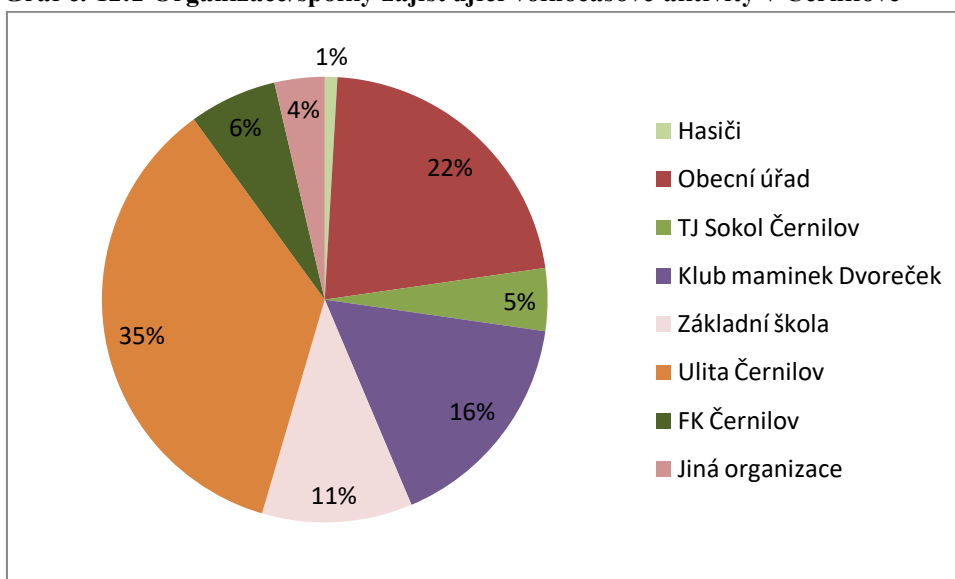
Libřice			
Aktivita	Místo, kde využívám aktivity	Počet odpovědí	Důvod
Plavání	HK	3	není kde
Koupaliště	Jaroměř, HK, Třebechovice p. O.	1+1+1	v obci není
Divadlo	HK, Jaroměř, Praha	2+1+1	v obci není
čajovna	HK	1	není
Knihovna	Lejšovka	2	jiné možnosti
Jazykový kurz	HK	3	pro potřeby cestování
Přednášky	Černilov, HK	2	u nás není
Taneční	Černilov	1	u nás není
Plesy	okolí	1	málo plesů v obci
Kino	HK	7	není
Koncerty	Výrava, HK, Praha	1+1+1	v obci není možnost
Cvičení	Černilov, Librantice, HK	2+1+2	není v obci
Posilovna	HK, Jaroměř	1+1	není v obci
Fitness	HK	2	v obci není
Bowling	HK	1	není
cyklostezky	v okolí	1	obec nemá
Karate	HK	1	v obci není možnost
Jízda na koni	Hubíles	1	u nás možnost není
Florbal	Vlkov	1	nemáme tělocvičnu
Nohejbal	Smiřice	1	nemáme tělocvičnu
Tenis	HK	1	v obci není hala
Obchodní centra	HK	1	v obci není

Zdroj: vlastní zpracování

Respondenti z obce Libřice jako nejčastější možnosti volnočasových aktivit mimo obec uvádějí sportovní aktivity, z nichž převažují plavání, dále pak cvičení, návštěva posilovny a fitness. Z kulturní oblasti je to návštěva kina, divadla a koncertů. V oblasti vzdělávání využívají jazykové kurzy a přednášky. Výše uvedené možnosti využívají převážně v Hradci Králové, Černilově a Jaroměři. Nejčastějším důvodem je nedostupnost aktivity v obci.

Otázka č. 12: Jaká organizace/spolek podle Vás zajišťuje v obci nejvíce volnočasových aktivit?

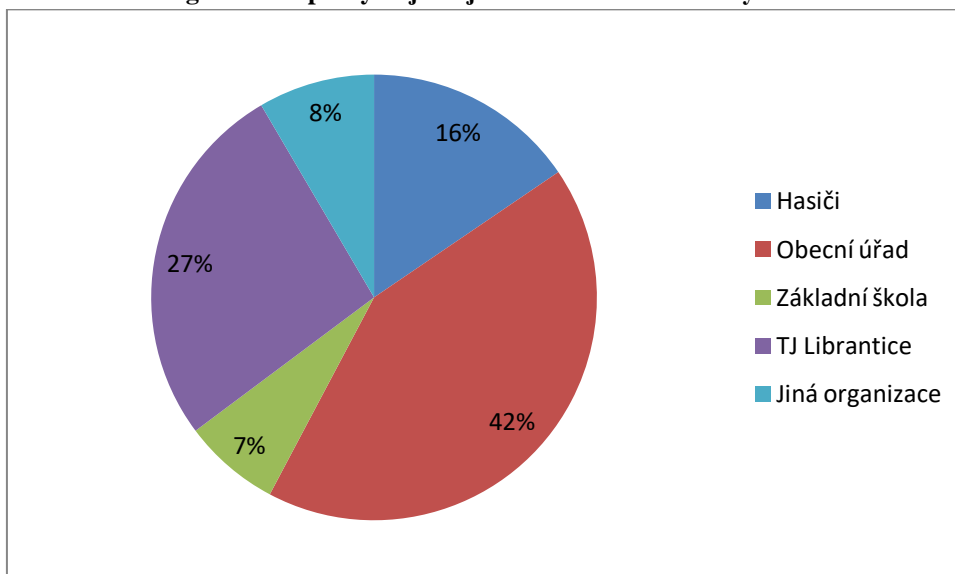
Graf č. 12.1 Organizace/spolky zajišťující volnočasové aktivity v Černilově



Zdroj: vlastní zpracování

35 % respondentů obce Černilov se domnívá, že nejvíce volnočasových aktivit v obci zajišťuje spolek Ulita Černilov. 22% občanů se domnívá, že nejvíce aktivit zajišťuje obecní úřad. Pouze 1% dotázaných si myslí, že nejvíce aktivit v obci pořádají hasiči.

Graf č. 12.2 Organizace/spolky zajišťující volnočasové aktivity v Libranticích

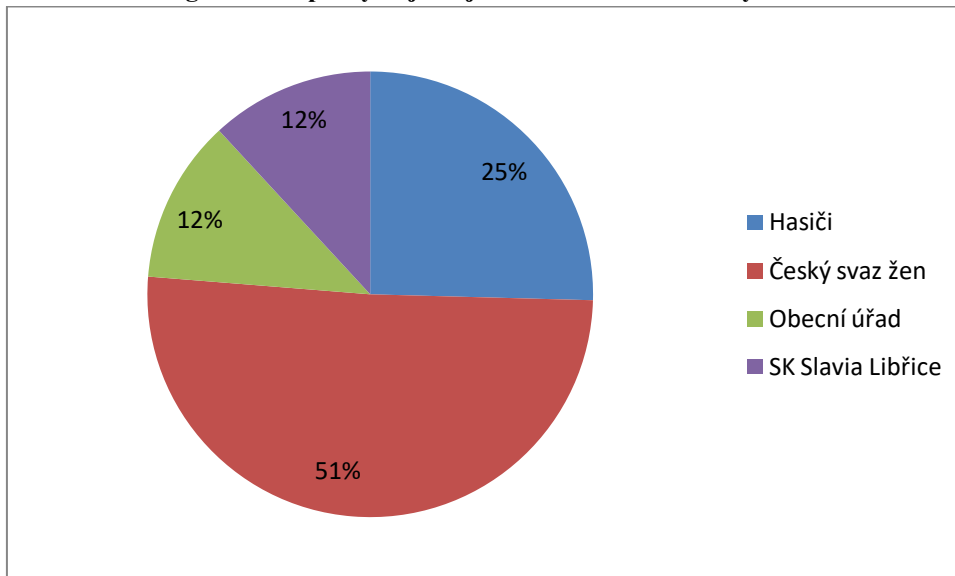


Zdroj: vlastní zpracování

Naopak v Libranticích se 42 % občanů domnívá, že nejvíce volnočasových aktivit v obci zajišťuje obecní úřad. Další výraznou organizací v obci, která zajišťuje volnočasové aktivity, je podle občanů TJ Librantice. Tuto organizaci

uvedlo 27 % občanů obce. Nejméně akcí pak dle mínění občanů pořádá místní základní škola.

Graf č. 12.3 Organizace/spolky zajišťující volnočasové aktivity v Libřicích



Zdroj: vlastní zpracování

V Libřicích se více jak polovina respondentů (51%) vyjádřila, že nejvíce volnočasových aktivit v obci zajišťuje Český svaz žen. Čtvrtina respondentů (25%) uvedla, že se domnívá, že nejvíce aktivit v obci zajišťuje Sbor dobrovolných hasičů. Nejmenší podíl 11,9% na aktivitách v obci dle respondentů má shodně Obecní úřad spolu s SK Slavia Libřice.

Otázka č. 13: Máte pocit, že dříve bylo v obci více možností trávení volného času? Pokud se domníváte, že ano, uveďte organizaci, která se tomu věnovala a kdy:

V této otázce mohli respondenti zvolit kladnou nebo zápornou odpověď. V případě kladné odpovědi měli dále uvést název organizace, která se trávení volného času věnovala a kdy.

Tabulka č. 6 Kladná odpověď s uvedením organizace a doby působení

Obec	Odpověď	Věková kategorie
Černilov	Ano, TJ Sokol – 90. léta	46 – 60 let
	Zahrádkáři, r. 2000.	46 – 60 let
Librantice	Ano, svaz žen + zahrádkáři, 70., 80. léta	46 – 60 let
	Ano, zahrádkáři, svaz žen + chovatelé, 70., 80. léta	46 -60 let
Libřice	Ano, obecní úřad, před 20 lety.	46 – 60 let
	Ano, sbor dobrovolných hasičů, do roku 2000.	15 -30 let

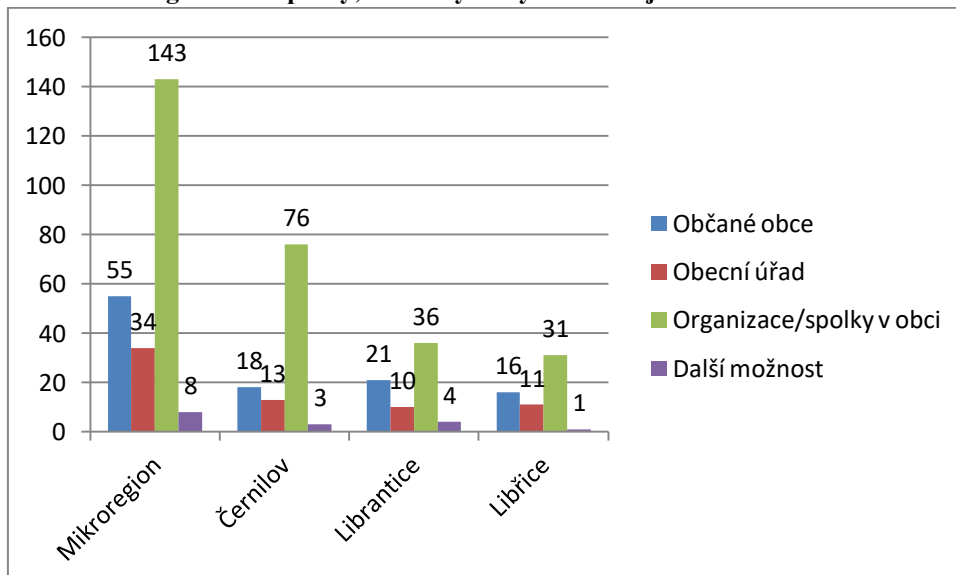
Zdroj: vlastní zpracování

Na tuto otázku odpověděli kladně 2 respondenti v každé obci.

Otázka č. 14: Kdo si myslíte, že by měl v obci zajišťovat/organizovat volnočasové aktivity?

Respondenti měli na výběr ze 4 variant odpovědí, kde 3 varianty byly konkrétně vymezené, a 1 varianta umožňovala vlastní odpověď.

Graf č. 14 Organizace/spolky, které by měly v obci zajišťovat volnočasové aktivity



Zdroj: vlastní zpracování

Většina respondentů se domnívá, že volnočasové aktivity v obcích by měly pořádat organizace a spolky působící v obci. V Černilově si to myslí 76 respondentů, v Libranticích 36 respondentů a v Libřicích 31 respondentů, tj. celkem 59,6%. Obec

jako organizátora volnočasových aktivit uvádí pouze 13 obyvatel Černilova, 10 obyvatel Librantic a 11 obyvatel v Libřicích, tj. 14,2% obyvatel mikroregionu.

Otázka č. 15: Jste ochotni se aktivně zapojit do zkvalitnění či rozšíření volnočasových aktivit ve Vaší obci?

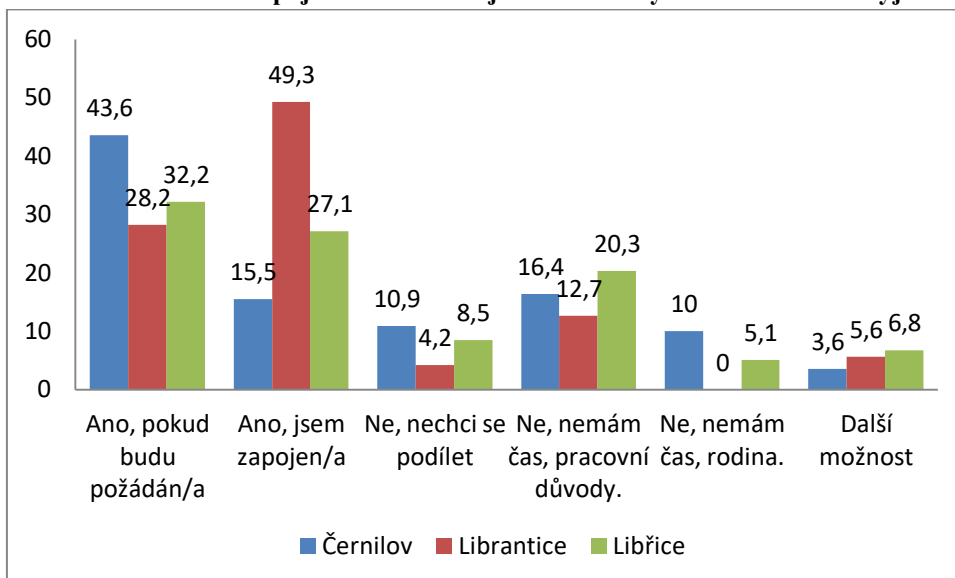
Tato otázka zjišťovala ochotu respondentů aktivně se zapojit do zkvalitnění či rozšíření volnočasových aktivit v obci.

V případě, že odpovídali respondenti kladně, měli na výběr dvě varianty odpovědí. Mohli zvolit variantu, že jsou ochotni se zapojit, pokud budou požádáni, a dále variantu, že jsou již do rozvoje volnočasových aktivit zapojeni.

Pokud respondenti zvolili zápornou odpověď, tedy že nejsou ochotni se podílet na zkvalitnění či rozšíření volnočasových aktivit, měli na výběr tři varianty odpovědí. Mohli zvolit variantu, že se nechtějí podílet na rozvoji volnočasových aktivit v obci, nebo že nemají čas z důvodů pracovního vytížení, nebo že nemají čas z důvodu péče o rodinu.

Jestliže se nevybrali z kladných ani záporných variant odpovědí, mohli zvolit vlastní odpověď.

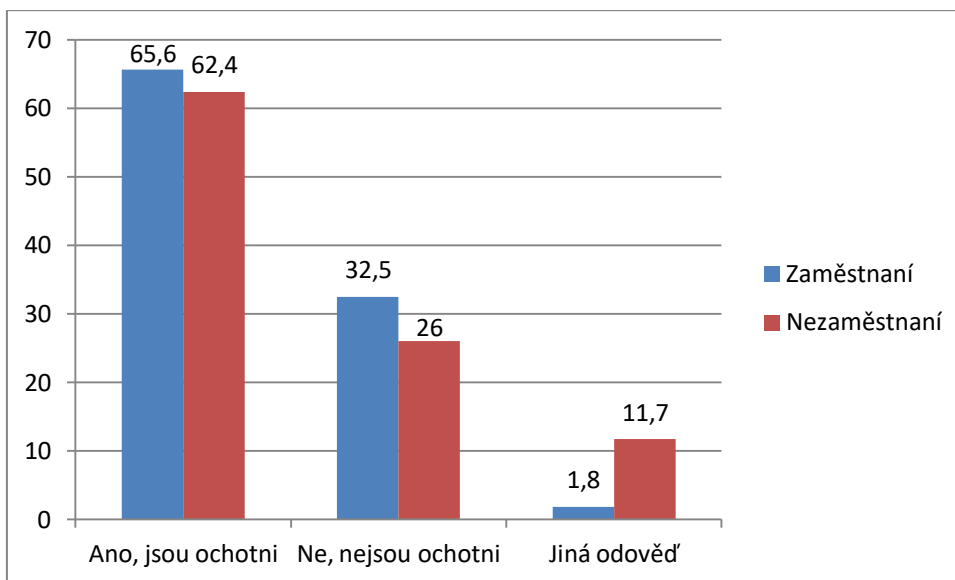
Graf č. 15.1 Ochota zapojení se do rozvoje volnočasových aktivit v obci vyjádřená v %



Zdroj: vlastní zpracování

Občané v jednotlivých obcích jsou ochotni zapojit se do rozvoje volnočasových aktivit v obci, tento postoj vyjádřilo celkem 59,1 % občanů Černilova, 77,5% občanů Librantic a 59,3% občanů Libřic.

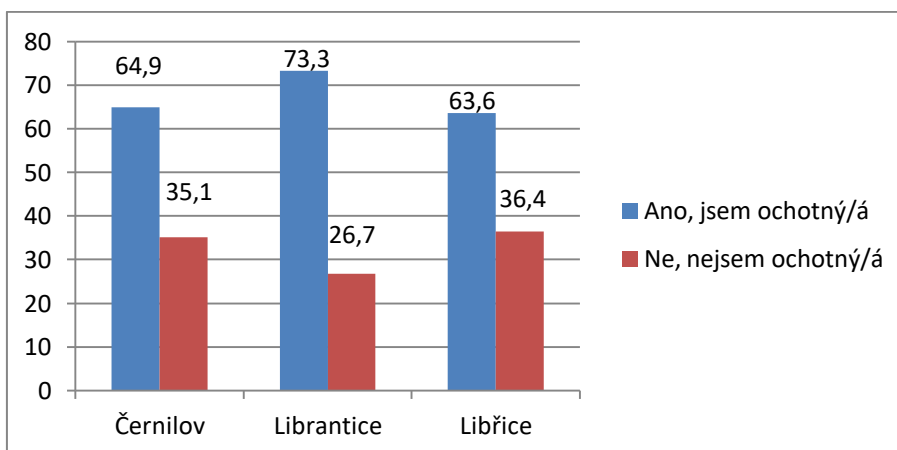
Graf č. 15.2 Ochota zaměstnaných podílet se na rozvoji volnočasových aktivit v mikroregionu vyjádřená v %



Zdroj: vlastní zpracování

Z pohledu mikroregionu jsou zaměstnaní respondenti ochotnější podílet se na rozvoji volnočasových aktivit (65,6%) než nezaměstnaní respondenti (62,4%). Tento rozdíl však není nijak výrazný.

Graf č. 15.3 Ochota zaměstnaných zapojit se do rozvoje aktivit v jednotlivých obcích vyjádřená v %



Zdroj: vlastní zpracování

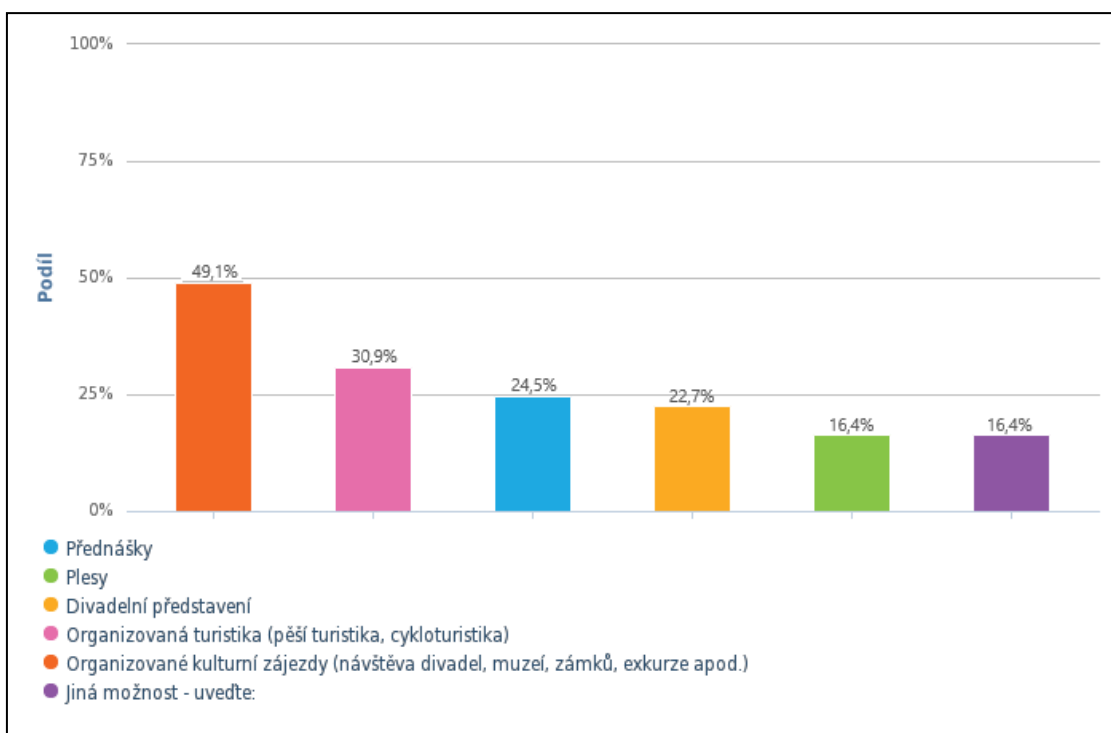
Občané jednotlivých obcí, kteří jsou zaměstnaní, uvádějí, že jsou ochotni podílet se na rozvoji volnočasových aktivit. V Černilově je ochotných 64,9% zaměstnaných respondentů, v Libranticích 73,3% respondentů a v Libřicích 63,6% respondentů.

Neochotu pak uvádí 35,1% respondentů v Černilově, 26,7 % respondentů v Libranticích a 36,4% respondentů v obci Libřice.

Otázka č. 16: Jaké kulturní akce by podle Vás bylo žádoucí v obci pořádat?

Touto otázkou bylo zjišťováno, jaké kulturní akce by občané chtěli, aby se v obci pořádaly. Respondenti měli k dispozici celkem 6 možností odpovědí, z nichž 5 odpovědí bylo konkrétně vymezeno a jedna odpověď umožňovala zvolit vlastní odpověď. V této otázce mohli respondenti zvolit jednu, dvě nebo tři odpovědi.

Graf č. 16.1 Kulturní akce, které chtějí občané Černilova, aby byly v obci pořádány

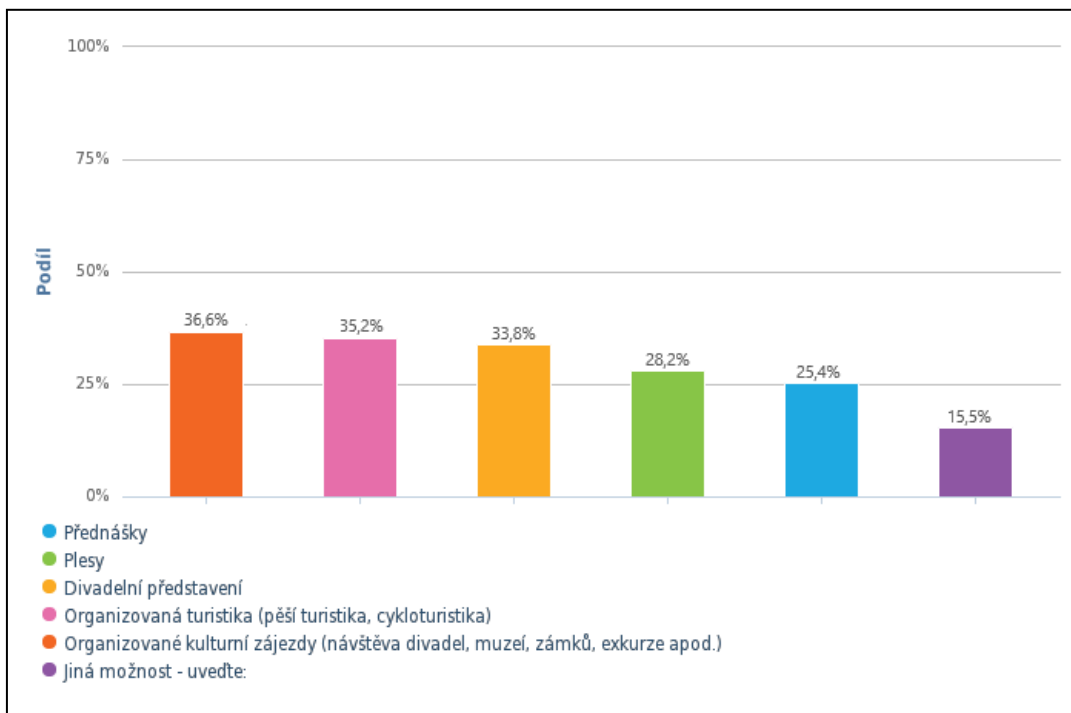


Zdroj: vlastní zpracování

Občané obce Černilov by nejvíce chtěli, aby byly v obci pořádány organizované kulturní zájezdy, jako je např. zájezd do divadla, do muzea nebo na zámek. Pro tuto kulturní akci se vyjádřilo 54 respondentů, tj. 49,1% občanů obce. Dále respondenti označili za žádoucí aktivitu v obci pořádání organizované turistiky (pěší turistika, cykloturistika). Tuto kulturní akci volilo 34 respondentů, tj. 30,9% občanů obce. Následuje pořádání přednášek, které si přálo 27 respondentů, tj. 24,5% občanů obce a pořádání divadelních představení v obci, pro které se vyjádřilo 25 respondentů, tj. 22,7% občanů obce. Nejmenší procento odpovědí a tím i nejméně žádané akce jsou plesy, které získaly 18 odpovědí, tj. 16,4% občanů obce. Shodným

počtem odpovědí jsou zastoupeny i vlastní odpovědi, kde 18 respondentů, tj. 16,4% občanů obce uvedlo, že si přejí více aktivit pro mladé lidi, pořádání koncertů nebo konstatovali, že kulturní akce uvedené v daných možnostech jsou v obci již pořádány.

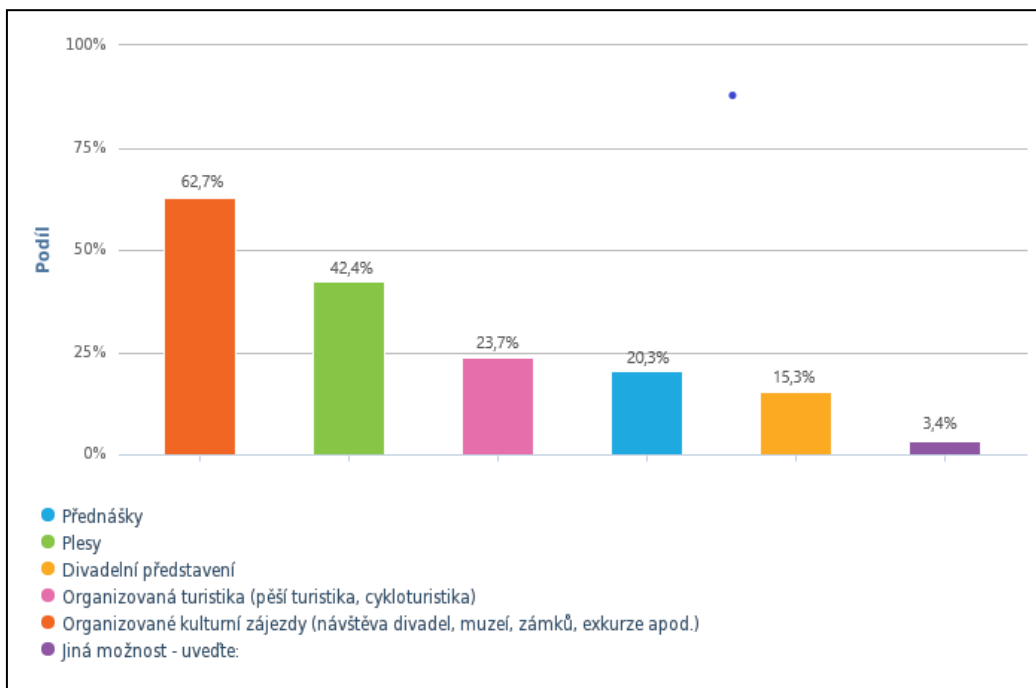
Graf č. 16.2: Kulturní akce, které chtějí občané Librantic, aby byly v obci pořádány



Zdroj: vlastní zpracování

Respondenti z obce Librantice jako nejvíce žádanou kulturní akci uváděli organizované kulturní zájezdy (do divadla, do muzea, na zámek), dále organizovanou turistiku (pěší turistika či cykloturistika), ale také pořádání divadelních představení v obci. Tyto kulturní akce získaly vyrovnané procento odpovědí. Organizované kulturní zájezdy si přálo 26 respondentů, tj. 36,6% občanů obce, organizovanou turistiku 25 respondentů, tj. 35,2% občanů obce a divadelní představení v obci uvádělo 24 respondentů, tj. 33,6% z občanů obce. Následovalo pořádání plesů, pro které se vyjádřilo 20 respondentů, tj. 28,2% občanů obce. Pořádání přednášek v obci by chtělo 18 respondentů, tj. 25,4% občanů obce. Nejmenší procento odpovědí získala vlastní odpověď, kterou volilo 11 respondentů, tj. 15,5% občanů obce. Uváděli, že si přejí pořádání akcí pro děti, koncerty a sportovní turnaje.

Graf č. 16.3 Kulturní akce, které chtějí občané Libřic, aby byly v obci pořádány



Zdroj: vlastní zpracování

Dotázaní respondenti z obce Libřice by nejvíce chtěli, aby byly v obci pořádány organizované kulturní zájezdy (zájezd do divadla, muzea, na zámek). Tato kulturní akce získala 37 odpovědí, tj. 62,7% občanů obce. Dále občané Libřic označili za žádoucí kulturní akci pořádání plesů. Tuto kulturní akci uvedlo 25 respondentů, tj. 42,4% občanů obce. Následovala organizovaná turistika (pěší turistika, cykloturistika), kde své přání vyjádřilo 14 respondentů, tj. 23,7% občanů obce a pořádání přednášek, pro které se vyjádřilo 12 respondentů, tj. 20,3% občanů obce. Nejméně žádanou kulturní akcí v Libřicích je pořádání divadelních představení v obci (9 respondentů, tj. 15,3% občanů obce). Vlastní možnost odpovědi zvolili pouze 2 občané obce, tj. 3,4%, kteří uvedli, že by si přáli pořádání letních tanečních zábav a pořádání masopustu.

Položka č. 17: Zde mi můžete sdělit Váš názor k možnostem volnočasových aktivit v obci

Vyjádření se k této položce v dotazníku nebylo pro respondenty povinné. Občané zde měli prostor pro vyjádření svého názoru na možnosti trávení volného času v obci. Mohli zde napsat, zda jim současná situace v této oblasti vyhovuje nebo nevyhovuje, uvést důvody, proč to takto vnímají a případně čím by se dalo přispět k rozvoji volnočasových aktivit v obci.

Většina respondentů možnosti sdělení názoru na volnočasové aktivity v obci nevyužila. Obyvatel, kteří na tuto otázku vůbec neodpověděli je celkem 192, tj. 80%, z toho jich bylo 91 v Černilově, v Libranticích 56 a v Libřicích 45. Jedinci, kteří odpovídali v Černilově, převážně uváděli, že se v obci neustále něco koná a že je dostatek aktivit, ze kterých mohou občané vybírat dle svých možností a schopností. Respondenti z Librantic pak nejčastěji uváděli, že nabídka aktivit je v obci dostatečná, ale že není z řad občanů až tak velký zájem je využívat. V Libřicích respondenti uváděli, že se občané málo zapojují do dění v obci a že by si přáli, aby obec investovala do cyklostezek a cest pro pěší turistiku.

5.4 Shrnutí výsledků výzkumného šetření

V návaznosti na předcházející kapitolu, ve které byla realizována interpretace a analýza shromážděných výsledků, lze na základě dotazníkového šetření dospět k určitým charakteristikám:

- Empirické šetření bylo uskutečněno v obcích mikroregionu Černilovsko a zúčastnilo se ho celkem 240 občanů.
- Před zahájením empirického šetření byla stanovena cílová skupina, kterou tvoří občané různých věkových kategorií.
- Cílová skupina byla zastoupena věkovou kategorií do 15-ti let v celkovém počtu 15 respondentů, věková kategorie 15–30 let v počtu 46 respondentů, 31–45 let v počtu 66 respondentů, věková kategorie 46–60 let v počtu 65 respondentů a věková kategorie nad 60 let v počtu 51 respondentů.
- Více jak tři čtvrtiny dotázaných občanů v jednotlivých obcích v rámci všech věkových kategorií je spokojeno s tím, jakým způsobem tráví svůj volný čas. Největší podíl na této skutečnosti příkládají občané sami sobě. Nespokojení občané, kterých je necelá jedna čtvrtina, rovněž uvádějí, že se na této skutečnosti podílí hlavně oni sami. Obec tedy v tomto směru nehraje pro občany, ať už spokojené či nespokojené, žádnou zásadní roli.
- Občané ve většině případů preferují trávení volného času neorganizovaným způsobem, tj. v prostředí domova a tím tedy nezávislost na organizacích či spolcích. Mladí jedinci, tj. do 15-ti let svůj volný čas nejčastěji tráví s mobilním telefonem

a s přáteli. Občané ve věku nad 15 let nejčastěji tráví volný čas v soukromí s rodinou a s přáteli.

- Převážná většina občanů hodnotí možnosti volnočasových aktivit v jejich obci kladně. Nejvíce kladných odpovědí uvedli občané obce Černilov (97,3%). Naopak negativně se vyjádřilo nejvíce občanů v obci Libřice (35,6%).
- Převážná většina respondentů jsou občané zaměstnaní (68%). Ze skupiny nezaměstnaných tvoří největší skupinu občané nad 60 let (46,8%) a nejmenší skupinu občané ve věkové kategorii 46–60 let (3,9%).
- Největší počet respondentů se shodl na skutečnosti, že v obci jim nejvíce chybí koupaliště. Dále by uvítali cyklostezky, tělocvičnu přístupnou veřejnosti a fitness centrum. Naopak nejméně postrádají v obci klubovnu.
- Občané nejvíce mimo obec využívají aktivity kulturního charakteru, tedy návštěvu kina a divadla. Ze sportovních aktivit je to pak plavání, florbal a fotbal. Těchto možností převážně využívají v Hradci Králové. Nejčastějším důvodem využívání aktivit mimo obec je jejich nedostupnost v obci.
- Na zajištění volnočasových aktivit v obci má největší podíl vždy jedna organizace či spolek. V obci Librantice nejvíce aktivit pořádá obecní úřad. Naopak ve zbývajících obcích to jsou spolky.
- Na rozvoji volnočasových aktivit v obci je ochotna se podílet většina respondentů. Ochotu projeví jak zaměstnaní, tak nezaměstnaní respondenti, a to více jak v 60%.

5.5 Vyhodnocení hypotéz a diskuze

Před zahájením výzkumného šetření bylo stanoveno několik hypotéz. V návaznosti na předchozí kapitolu, ve které byly uvedeny výsledky jednotlivých výzkumných otázek, se v této kapitole zaměřím na vyhodnocení daných hypotéz. Díky těmto hypotézám bude naplněn cíl bakalářské práce.

Hypotéza 1: Respondenti jsou převážně spokojeni s možnostmi trávení volného času.

K hypotéze se vztahuje otázka č. 9, otázka č. 10, otázka č. 11 a otázka č. 13 a otázka č. 16. Prostřednictvím otázky č. 9 se zjišťovalo hodnocení možností trávení volného času v obci a pomocí otázky č. 10 se zjišťovaly chybějící možnosti trávení volného času v obci. Prostřednictvím otázky č. 11 se zkoumalo, které volnočasové

aktivity využívají respondenti v okolních obcích či městech a pomocí otázky č. 13 se zjišťovalo, zda bylo dříve v obci více možností trávení volného času než v současné době. Otázkou č. 16 se zjišťovalo, jaké kulturní akce by si občané přáli, aby byly v obci pořádány. Výsledek zobrazuje graf č. 10, tabulka č. 3, tabulka č. 4, tabulka č. 5, tabulka č. 6, graf č. 16.1, graf č. 16.2, graf č. 16.3 a graf č. 9.1.

Vyhodnocení: Respondenti z vybraných obcí se shodují na tom, že jim nejvíce chybí koupaliště. Respondenti z Librantic sice uvedli, že jim v obci nejvíce chybí koupaliště, avšak zde není tak výrazný rozdíl oproti dalším chybějícím možnostem trávení volného času. Dále občanům daných obcí chybí cyklostezky, tělocvična pro veřejnost a fitness centrum. Mezi aktivity, které respondenti využívají mimo obec, patří zejména aktivity kulturního charakteru (kino, divadlo), za kterými zpravidla dojíždějí do Hradce Králové. Nejčastějším důvodem využití volnočasových aktivit mimo obec je jejich nedostupnost. Pouze 6 dotázaných respondentů ze všech obcí uvedlo, že se domnívají, že v obci bylo dříve více možností trávení volného času než v současné době. Zároveň si většina respondentů přeje, aby se v jejich obcích pořádaly organizované zájezdy a organizovaná turistika. Přes všechny výše uvedené mínusy se naprostá většina respondentů ve všech třech obcích shoduje na kladném hodnocení možností trávení volného času. Tuto skutečnost uvedlo 97,3% respondentů v Černilově, 82% respondentů v Libranticích a 64,4% respondentů v Libřicích.

Hypotéza se tedy potvrdila.

Hypotéza 2: Občané ve věku do 30 let upřednostňují v rámci trávení volného času jiné aktivity než občané starší 30 let.

K této hypotéze se vztahuje otázka č. 2 a otázka č. 8. Respondenti měli uvést v otázce č. 2 svůj věk a prostřednictvím otázky č. 8 se zjišťovalo, jakým způsobem nejčastěji tráví svůj volný čas. Výsledek zobrazuje graf č. 8.2 a graf č. 8.3.

Vyhodnocení: Respondenti ve věkové kategorii 15–30 let tráví svůj volný čas obdobným způsobem jako respondenti ve věkových kategoriích 31–45 let, 46–60 let a nad 60 let. Pro tyto respondenty je důležité trávit volný čas s rodinou a přáteli, chodit do přírody, na zahrádku nebo sledovat televizi. Naopak respondenti v nejmladší věkové kategorii do 15 let nepreferují stejné aktivity jako respondenti v ostatních věkových kategoriích, ale nejčastěji tráví svůj volný čas s mobilním telefonem a s přáteli. Respondenti ve věku do 30 let jsou složeni ze dvou věkových kategorií s výrazně odlišným preferovaným způsobem trávení volného času. Jelikož věková kategorie

15-30 let je zastoupena větším počtem respondentů a volný čas tráví podobným způsobem jako starší občané, **se tato hypotéza nepotvrdila.**

Hypotéza 3: Občané se středoškolským a vyšším vzděláním častěji uvádějí, že jsou spokojeni s tím, jak tráví svůj volný čas ve srovnání s občany s nižším než středoškolským vzděláním a studenty.

K hypotéze se vztahuje otázka č. 4 a otázka č. 6. Respondenti v otázce č. 4 uváděli vzdělání, kterého dosáhli, a pomocí otázky č. 6 se zkoumalo, jak jsou občané spokojeni s tím, jak tráví svůj volný čas. K této hypotéze se vztahuje tabulka č. 2 a graf č. 6.3.

Vyhodnocení: Respondenti se středoškolským a vysokoškolským vzděláním jsou spokojeni s tím, jak tráví volný čas. Kladně se vyjádřilo 83,2% respondentů s uvedeným vzděláním. Ve skupině studentů a respondentů s nižším než středoškolským vzděláním spokojenost s tím, jak tráví volný čas, uvádělo 82,5% respondentů. Hypotéza tedy **není potvrzena**, neboť občané se středoškolským a vyšším vzděláním jsou stejně spokojeni s tím, jak tráví volný čas, jako student a občané s nižším než středoškolským vzděláním.

Hypotéza 4: Mezi ženami je více respondentů, kteří nejsou spokojeni s možnostmi volnočasových aktivit než mezi muži.

K této hypotéze se vztahuje otázka č. 1 a otázka č. 9. Respondenti měli v otázce č. 1 uvést pohlaví a prostřednictvím otázky č. 9 se zjišťovalo hodnocení možností trávení volného času v obci. Výsledek zobrazuje graf č. 9.2.

Vyhodnocení: Ženy hodnotily možnosti trávení volného času převážně pozitivně (86,7%), přičemž 6,6% dotázaných žen uvedlo hodnocení výborné, 25% dotázaných žen uvedlo hodnocení velmi dobré a za dostačující jej považuje 55,1% dotázaných žen. Negativní hodnocení uvedlo celkem 13,2% žen, kde 12,5% ohodnotilo možnosti trávení volného času jako spíše špatné a 1,9% žen ohodnotilo možnosti jako velice špatné. U mužů je to obdobné, pozitivně hodnotilo možnosti trávení volného času 86,5% dotázaných mužů, přičemž 6,7% mužů uvedlo hodnocení výborné, 29,8% mužů uvedlo hodnocení velmi dobré a za dostačující jej považuje 50% dotázaných mužů. Negativně se vyjádřilo celkem 13,4% mužů, kde 11,5% uvedlo hodnocení spíše špatné a 1,9% mužů uvedlo hodnocení velice špatné. Negativní hodnocení žen a mužů je velmi vyrovnané, **hypotéza se tedy nepotvrdila.**

Hypotéza 5: Zaměstnaní občané přiznávají, že jsou méně ochotni se zapojit do zkvalitnění či rozšíření volnočasových aktivit v obci než občané nezaměstnaní.

K hypotéze se vztahuje otázka č. 5 a otázka č. 15. Respondenti měli v otázce č. 5 uvést, zda jsou zaměstnaní a prostřednictvím otázky č. 15 měli vyjádřit, zda jsou ochotni se zapojit do zkvalitnění či rozšíření volnočasových aktivit v obci.

K tomuto tvrzení se vztahuje graf č. 15.2.

Vyhodnocení: Občané, i přes to, že jsou zaměstnaní, tak jsou ochotni se zapojit do rozvoje volnočasových aktivit v obci. Tuto skutečnost uvedlo 65,6% zaměstnaných respondentů. Nezaměstnaní občané jsou téměř stejně ochotni, jako zaměstnaní občané, zapojit se do rozvoje volnočasových aktivit v obci. Tuto skutečnost uvedlo celkem 62,4% nezaměstnaných. **Hypotéza se tedy nepotvrdila**, neboť rozdíl mezi ochotou zaměstnaných a nezaměstnaných je tak nepatrný, že ho nelze zohlednit.

Hypotéza 6: Občané nejčastěji uvádějí, že by aktivity v obci měly zajišťovat spolky/organizace v obci než obecní úřad.

K hypotéze se vztahuje otázka č. 3, č. 12 a otázka č. 14. Respondenti v otázce č. 3 volili obec, ve které žijí, a prostřednictvím otázky č. 12 se zjišťovalo, která organizace/spolek zajišťuje dle jejich mínění nejvíce volnočasových aktivit v obci. Pomocí otázky č. 14 se zkoumalo, kdo by měl v obci zajišťovat/organizovat volnočasové aktivity. K tomuto tvrzení se vztahuje graf č. 12.1, graf č. 12.2, graf č. 12.3 a graf č. 14.1.

Vyhodnocení: Dle mínění respondentů z obce Černilov nejvíce volnočasových aktivit zajišťuje v obci spolek Ulita Černilov. Tuto skutečnost uvedlo 35 % občanů obce. V Libřicích respondenti uvedli, že nejvíce volnočasových aktivit v obci zajišťuje Český svaz žen. Pro tuto možnost se vyjádřilo 51% dotázaných. Naopak v Libřanticích respondenti uvedli, že nejvíce volnočasových aktivit v obci zajišťuje právě obecní úřad. Pro tuto možnost se vyslovilo 42% občanů obce. Většina respondentů se domnívá, že by v obci měly zajišťovat/organizovat volnočasové aktivity především spolky/organizace v obci. K této možnosti se přiklonilo 76 respondentů v Černilově, tj. 69,1%, v Libřanticích to bylo 36 respondentů, tj. 50,7% dotázaných a v Libřicích 31 respondentů, tj. 52,5%. **Hypotéza je tedy potvrzena.**

Hodnocení jednotlivých hypotéz se vztahuje ke všem obcím v mikroregionu, kterými se daná práce zabývá. Ukázalo se, že čtyři ze šesti stanovených tvrzení se nepotvrdily.

Hypotéza, která předpokládala, že občané ve věku do 30 let upřednostňují v rámci trávení volného času jiné aktivity než občané starší, se nepotvrdila. Zásadní rozdíl je ve věkové kategorii do 15 let a 15–30 let. Jako možnou příčinu spatřuji v tom, že lidé ve věku do 15 let, mají výrazně odlišnou představu ohledně trávení volného času. Dá se říci, že jsou generací, která s mobilními telefony a dalšími informačními a komunikačními technologiemi vyrostla. Je pro ně tedy naprostou samozřejmostí a v mnoha ohledech i nezbytností využívat mobilní telefon v rámci volného času. Tímto neosobním způsobem navazují i udržují vztahy v sociálních skupinách. Druhá zmíněná skupina upřednostňuje stejné aktivity v rámci volného času jako ostatní věkové kategorie. Nejvíce se ve volném čase věnují rodině.

Hypotéza, která se zaměřovala na vliv spokojenosti občanů s trávením jejich volného času v závislosti na jejich vzdělání, se rovněž nepotvrdila. Vysokoškolsky a středoškolsky vzdělaní respondenti oproti respondentům s nižším vzděláním se liší o necelé 1%, což nelze považovat za zásadní rozdíl. Vzdělání tak nehraje podstatnou roli ve spokojenosti občanů s trávením jejich volného času.

Ani tvrzení zaměřené na hodnocení spokojenosti s možnostmi volnočasových aktivit z pohledu mužů a žen se nepotvrdilo. Ukázalo se, že ženy pohlíží na hodnocení spokojenosti s možnostmi volného času stejně kriticky jako muži. Ženy se v hodnocení v negativním ohledu vyjadřovaly přece jenom kritičtěji oproti mužům, i když jen zcela nepatrně.

Další ze stanovených hypotéz, která se zabývala ochotou zapojit se do volnočasových aktivit v obci ve vztahu k zaměstnaným a nezaměstnaným občanům, se překvapivě nepotvrdila. Občané, kteří nepracují a mají z mého pohledu mnohem více volného času, se stejně aktivně podílejí na rozvoji volnočasových aktivit jako zaměstnaní respondenti.

Naopak poslední hypotéza, která předpokládala, že aktivity v obci by nejčastěji měly zajišťovat spolky a organizace v obci na rozdíl od obecního úřadu, se jednoznačně potvrdila. Spolky a organizace se ve většině obcí podílí více než obecní úřad.

Na základě vyhodnoceného listu šetření a vlastního pozorování byla formulována doporučení, která by mohla vést ke zkvalitnění volnočasových aktivit ve vybraných obcích mikroregionu.

- pořádat více kulturních zájezdů do divadla
- organizovat akce zaměřené na turistiku
- zapojit do rozvoje volnočasových aktivit více občany
- vybudování koupaliště, sportovní haly, fitness centra.

Závěr

Volný čas je neodmyslitelnou součástí života každého jedince a s neustálým rozvojem společnosti nabývá na jeho významu.

V důsledku vyvíjející se společnosti jsou kladeny stále větší nároky na člověka. Aby člověk v takovéto společnosti obstál, musí se současně vyvíjet i on sám. K tomu, aby toho dosáhl, potřebuje být jak fyzicky, tak ale i psychicky odolný. S ohledem na tyto skutečnosti, je velmi důležité najít si volný čas pro sebe a umět ho využít takovým způsobem, aby jedince naplňoval. K tomuto účelu může mimo jiných způsobů využít také nabídku aktivit v obci, ve které bydlí.

Cílem bakalářské práce bylo zjistit, jakými volnočasovými aktivitami tráví občané různých věkových kategorií ve vybraných obcích mikroregionu Černilovsko (Černilov, Librantice, Libřice) svůj volný čas, dále zjistit jejich spokojenost se současnou nabídkou volnočasových aktivit ve zmíněných obcích, zda jsou ochotni se podílet na rozvoji volnočasových aktivit ve svých obcích a jaké aktivity v obcích postrádají. Bakalářská práce se skládá z teoretické a empirické části. Teoretická část se zabírala vymezením pojmů, jako je volný čas, funkce volného času, životní styl a formy aktivit volného času. V této části je také uveden pohled na volný čas z různých hledisek a faktory, které ovlivňují trávení volného času. V empirické části práce byly zpracovány poznatky získané dotazníkovým šetřením, prostřednictvím kterých byl cíl práce naplněn, přestože stanovené hypotézy se ve většině případů nepotvrdily.

V uvedených obcích převládají volnočasové aktivity kulturního a sportovního charakteru, určené široké veřejnosti. Každý z občanů si může zvolit takovou aktivitu, která mu je blízká. Ve zmíněných obcích byly zjištěny rozdíly v nabídce volnočasových aktivit, kdy Černilov skýtá v počtu aktivit rozmanitější škálu – zejména v kulturní oblasti, jako jsou cestopisné přednášky, divadelní představení, společenské zábavy. V menších obcích převažují jednorázové akce nad akcemi pravidelně se opakujícími.

Z výzkumného šetření vyplynulo, že převážná většina respondentů je spokojena s trávením svého volného času.

Ohledně spokojenosti mohou dále konstatovat, že oslovení respondenti jsou převážně s nabídkou volnočasových aktivit spokojeni, přestože poukazují na chybějící možnosti trávení volného času jako je absence koupaliště, cyklostezek, tělocvičny pro veřejnost a fitness centra. Z kulturních akcí nejvíce postrádají divadlo a kino, za kterými dojíždějí mimo obec. Ve spokojenosti občanů nehraje zásadní roli obec,

neboť se ukázalo, že v rámci organizace jejich volného času nejsou závislí na obci, ale umí si zorganizovat především sami svůj volný čas. Z toho se dá usuzovat, že občané spíše očekávají, že jim v obci budou vytvořeny vhodné podmínky (sportoviště, zařízení pro volný čas) pro volnočasové aktivity, než že by jim jejich volný čas někdo organizoval.

Pozitivním zjištěním je i skutečnost, že dotázaní občané jsou ochotni podílet se na rozvoji volnočasových aktivit a být tak součástí dění ve své obci.

Uskutečněný výzkum tak, jak byl stanoven, by se dal ještě rozšířit například o detailnější analýzu zájmů respondentů apod. Naopak zjištění ohledně pohlaví, věku a vzdělání se ukázaly v tomto výzkumu jako nepodstatné, nebyly žádným výrazným ukazatelem.

Domnívám se, že výstupy této práce mohou vést k zamyšlení nad současnou situací trávení volného času a rovněž přispět ke zkvalitnění života občanů v jednotlivých obcích.

Seznam použité literatury a zdrojů:

Monografie

1. BAKALÁŘ, Eduard. *Umění odpočívat*. Praha: Práce, 1978, 208 s. Astra.
2. DAVID, Petr a SOUKUP, Vladimír. *Velká turistická encyklopedie. Královéhradecký kraj*. Vyd. 1. Praha: Knižní klub, 2009. 328 s. ISBN 978-80-242-1941-7.
3. DUFFKOVÁ, Jana, URBAN, Lukáš a DUBSKÝ, Josef. *Sociologie životního stylu*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 237 s. Vysokoškolské učebnice. ISBN 978-80-7380-123-6.
4. GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2000. 207 s. ISBN 80-85931-79-6.
5. HÁJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav a PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogické ovlivňování volného času: současné trendy*. Praha: Portál, 2008. 239 s. ISBN 978-80-7367-473-1.
6. HOFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas*. Praha: Portál, 2004. 176 s. ISBN 80-7178-927-5.
7. HORYNA, Václav, ed. *Vlastivěda Královéhradecka: kulturní a hospodářský snímek okresu*. Hradec Králové: Okresní pedagogické středisko, 1968. 524, [7] s. Knižnice Okresního pedagogického střediska v Hradci Králové.
8. CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Grada, 2007. 265 s. Pedagogika. ISBN 978-80-247-1369-4.
9. JANDOUREK, Jan. *Úvod do sociologie*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2009. 231 s. ISBN 978-80-7367-644-5.

10. JANIŠ, Kamil. *Úvod do problematiky volného času*. Opava: Slezská univerzita v Opavě, 2009. 61 s. ISBN 978-80-7248-530-7.
11. KRAUS, Blahoslav. *Základy sociální pedagogiky*. Praha: Portál, 2008. 215 s. ISBN 978-80-7367-383-3.
12. KRAUS, Blahoslav. *Životní styl současné české rodiny*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2015. 246 s. ISBN 978-80-7435-544-8.
13. PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času: [teorie, praxe a perspektivy mimoškolní výchovy a zařízení volného času]*. Vyd. 4. Praha: Portál, 2008. 221 s. ISBN 978-80-7367-423-6.
14. SPOUSTA, Vladimír. *Teoretické základy výchovy ve volném čase: (Úvod do studia pedagogiky volného času): [Určeno pro stud. fak. pedagog. MU v Brně]*. Brno: Masarykova univerzita, 1994. ISBN 80-210-1007-x.
15. ŠERÁK, Michal. *Zájmové vzdělávání dospělých*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009. 207 s. ISBN 978-80-7367-551-6.
16. VÁŽANSKÝ, Mojmír. *Základy pedagogiky volného času*. 2. upr. a dopl. vyd. Brno: Print – Typia, 2001. 175 s. ISBN 80-86384-00-4.
17. *Velký sociologický slovník*. Praha: Karolinum, 1996. 1627 s. ISBN 80-7184-164-1.

Internetové zdroje:

18. ČERNILOVSKÝ PORTÁL. Knihovní řád Místní knihovny v Černilově. *Old.cernilov.eu* [online]. ©2009 [cit. 2019-03-03]. Dostupné z: <http://old.cernilov.eu/index.php/knihovna>
19. DVOREČEK. Proč přijít do dvorečku? *Kmdvorecek.webnode.cz* [online]. ©2008 [cit. 2019-03-18]. Dostupné z: <https://kmdvorecek.webnode.cz/o-nas/>

20. DVOREČEK. Program Dvorečku. *Kmdvorecek.cz* [online]., ©2008 [cit. 2019-01-25]. Dostupné z: <https://kmdvorecek.webnode.cz/program/>
21. LIBRANTICE. Sbor dobrovolných hasičů Librantice. *Librantice.cz* [online]. ©2019 [cit. 2019-04-19]. Dostupné z: <http://www.librantice.cz/sbor-dobrovolnych-hasicu-librantice>
22. LIBRANTICE. Život v obci. *Librantice.cz* [online]. ©2019 [cit. 2019-04-19]. Dostupné z: <http://www.librantice.cz/zivot-v-obci>
23. MASARYKOVA JUBILEJNÍ ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA, ČERNILOV. Přihlášení na kroužky. *Zscernilov.cz* [online]. [cit. 2019-01-25]. Dostupné z: <https://www.zscernilov.cz/index.php/volny-cas/nabidka-krouzku>
24. MINISTERSTVO VNITRA ČR. Počty obyvatel v obcích. *Mvcr.cz* [online]., ©2019 [cit. 2019-03-03]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-pocty-obyvatel-v-obcich.aspx>
25. OBEC ČERNILOV. Cvičení v Černilově v novém školním roce. *Cernilov.eu* [online]. ©2015 [cit. 2019-01-27]. Dostupné z: <http://www.cernilov.eu/index.php/832>
26. OBEC ČERNILOV. Kalendář událostí. *Cernilov.eu* [online], ©2015 [cit. 2019-01-15]. Dostupné z: <http://cernilov.eu/index.php/kalendar-akci>
27. OBEC ČERNILOV. Kulturní a spokový dům: Využití budovy. *Cernilov.eu* [online]. ©2015 [cit. 2018-11-17]. Dostupné z: <http://cernilov.eu/index.php/2015-05-10-21-45-10/vyuziti-budovy>
28. OBEC ČERNILOV. Kulturní a spolkový dům: Postupná rekonstrukce. *Cernilov.eu* [online]. ©2015 [cit. 2018-11-17]. Dostupné z: <http://cernilov.eu/index.php/2015-05-10-21-45-10/postupna-rekonstrukce>
29. OBEC ČERNILOV. O mikroregionu. *Cernilov.eu* [online]. ©2018 [cit. 2018-11-17]. Dostupné z: <http://cernilov.eu/index.php/o-mikroregionu>

30. OBEC ČERNILOV. Současnost obce Černilov. *Cernilov.eu* [online]. ©2015 [cit. 2018-11-17]. Dostupné z: <http://www.cernilov.eu/index.php/soucasnost-a-statisticke-informace>
31. OBEC ČERNILOV. Spolky a sdružení. *Cernilov.eu* [online]. ©2015 [cit. 2018-11-17]. Dostupné z: <http://cernilov.eu/index.php/z-spolky-a-sdruzeni>
32. OBEC LIBŘICE. Historie obce Libřice. *Obeclibrice.cz* [online]. ©2015 [cit.2018-11-17].
Dostupné z: http://obeclibrice.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=12&Itemid=126
33. OBEC LIBŘICE. Knihovna. *Obeclibrice.cz* [online]., ©2015 [cit. 2019-01-25].
Dostupné z: <http://www.obeclibrice.cz/index.php/knihovna>
34. PRA – PROJEKTOVÁ A ROZVOJOVÁ AGENTURA. Věda a výzkum: Problémy mikroregionů při tvorbě společných projektů: Charakteristika. *Rozvoj.cz* [online]. ©2007 [cit. 2019-03-03]. Dostupné z: <https://www.rozvoj.cz/WB-09-05%20%20Mikroregion.htm>
35. TJ LIBRANTICE. Aktuality 2019. *Tjlibrantice.banda.cz* [online]. ©2006-2019 [cit. 2019-01-26]. Dostupné z: <http://www.tjlibrantice.banda.cz/>
36. TJ SOKOL ČERNILOV. Kalendář akcí. *Sokol-cernilov.webnode.cz* [online]. ©2008 [cit. 2019-01-25]. Dostupné z: <https://sokol-cernilov.webnode.cz/kalendar-akci/>
37. ULITA ČERNILOV. Nabídka kurzů 2018/2019. [online]. *Ulitacernilov.webnode.cz*, ©2009-2010 [cit. 2019-01-25]. Dostupné z: <https://ulitacernilov.webnode.cz/news/nabidka-kurzu-2017-2018/>
38. ULITA ČERNILOV. Program. *Ulitacernilov.webnode.cz* [online]. ©2009-2010 [cit. 2019-01-25]. Dostupné z: <https://ulitacernilov.webnode.cz/program/>

39. ULITA ČERNILOV. Stanovy o. s. ULITA Černilov. *Ulitacernilov.webnode.cz* [online]. ©2009–2010 [cit. 2019-01-25]. Dostupné z: https://ulitacernilov.webnode.cz/_files/200000232-1b7ef1d72e/ULITA_Cernilov_stanovy.pdf
40. *Volný čas a prevence u dětí a mládeže* [online]. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, odbor pro mládež, ©2002, [cit. 2019-03-18]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/uploads/soubory/prevence/olnycas.pdf>
41. WANET. Místopisný průvodce po České republice: Librantice. *Mistopisy.cz* [online]. [cit. 2019-01-27]. Dostupné z: <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/8237/librantice/>
42. WANET. Místopisný průvodce po České republice: Libřice. *Mistopisy.cz* [online]. [cit.2019-01-27]. Dostupné z: <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/8239/librice/>
43. ZÁKLADNÍ ŠKOLA LIBRANTICE. Zájmové útvary ve školním roce 2018/2019. *Zslibrantice.cz* [online]. ©2019 [cit. 2019-01-26]. Dostupné z: <http://zslibrantice.cz/zajmove-krouzky>

Seznam grafů

Graf č. 1 Pohlaví respondentů

Graf č. 2 Věk respondentů

Graf č. 3 Bydliště respondentů

Graf č. 4 Dosažené vzdělání

Graf č. 5.1 Celkový podíl zaměstnanosti respondentů

Graf č. 5.2 Věk nezaměstnaných respondentů

Graf č. 6.1 Podíl odpovědí v rámci spokojenosti občanů v jednotlivých obcích

Graf č. 6.2 Spokojenost všech respondentů s využíváním volného času

Graf č. 6.3 Vzdělání spokojených a nespokojených respondentů v %

Graf č. 7.1 Místo, kde respondenti nejraději tráví volný čas

Graf č. 7.2 Místo, kde zaměstnaní respondenti nejraději tráví volný čas

Graf č. 8.1 Způsob trávení volného času

Graf č. 8.2 Nejčastější způsob trávení volného času dle věkových kategorií respondentů mikroregionu

Graf č. 8.3 Nejčastější způsob trávení volného času respondentů do 30-ti let v mikroregionu

Graf č. 9.1 Hodnocení možností trávení volného času respondenty v jednotlivých obcích v %

Graf č. 9.2 Hodnocení možností volnočasových aktivit ženami a muži v mikroregionu v %

Graf č. 10 Chybějící možnosti trávení volného času v obcích

Graf č. 12.1 Organizace/spolky zajišťující volnočasové aktivity v Černilově

Graf č. 12.2 Organizace/spolky zajišťující volnočasové aktivity v Libranticích

Graf č. 12.3 Organizace/spolky zajišťující volnočasové aktivity v Libřicích

Graf č. 14 Organizace/spolky, které by měly v obci zajišťovat volnočasové aktivity

Graf č. 15.1 Ochota zapojení se do rozvoje volnočasových aktivit v obci vyjádřená v %

Graf č. 15.2 Ochota zaměstnaných podílet se na rozvoji volnočasových aktivit v mikroregionu vyjádřená v %

Graf č. 15.3 Ochota zaměstnaných zapojit se do rozvoje aktivit v jednotlivých obcích vyjádřená v %

Graf č. 16.1 Kulturní akce, které chtějí občané Černilova, aby byly v obci pořádány

Graf č. 16.2 Kulturní akce, které chtějí občané Librantic, aby byly v obci pořádány

Graf č. 16.3 Kulturní akce, které chtějí občané Libřic, aby byl v obci pořádány

Seznam obrázků

Obrázek 1: Mapa mikroregionu Černilovsko

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 Přehled odpovědí respondentů podle obcí

Tabulka č. 2 Vzdělání spokojených a nespokojených respondentů

Tabulka č. 3 Přehled aktivit, které občané Černilova využívají mimo obec

Tabulka č. 4 Přehled aktivit, které občané Librantic využívají mimo obec

Tabulka č. 5 Přehled aktivit, které občané Libřic využívají mimo obec

Tabulka č. 6 Kladná odpověď s uvedením organizace a doby působení

Seznam příloh

Příloha A – Dotazník empirického šetření

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta

Dotazník pro obyvatele obcí mikroregionu Černilovsko

Vážení občané,

obracím se na Vás s prosbou o vyplnění následujícího dotazníku, jehož předmětem je Vaše vyjádření spokojenosti s možnostmi využití volného času ve Vaší obci. Jsem studentkou Pedagogické fakulty Univerzity Hradec Králové, oboru Sociální komunikace v neziskovém sektoru. Data získaná z tohoto dotazníku budou použita ke zpracování mé bakalářské práce.

Veškeré údaje jsou anonymní.

Vaše odpovědi jsou pro mě velice důležité, a proto, prosím, odpovídejte pravdivě. Předem děkuji za Vaši vstřícnost a ochotu věnovat několik minut svého času k vyplnění následujícího dotazníku.

Iveta Drešerová

Vámi zvolenou možnost označte křížkem, případně doplňte!

1. Pohlaví

Žena Muž

2. Věk

Méně než 15 let

15-30 let

31-45 let

46-60 let

nad 60 let

3. Bydlíte v obci:

Černilov

Librantice

Libřice

4. Vzdělání

jsem žák/student

základní

vyučen/vyučena

středoškolské

vysokoškolské

5. Jste zaměstnaný/á?

Ano

Ne

6. Jste spokojeni s tím, jak trávíte svůj volný čas?

Vyberte 1 odpověď

- Ano, je to hlavně moje zásluha, umím si zorganizovat a vhodně využít svůj volný čas.
- Ano, je to hlavně zásluha obce a spolků/organizací, které v obci působí. Většinu svého volného času vyplňuji aktivitami, které obec a spolky/organizace nabízí.
- Ano, je to částečně moje zásluha a částečně zásluha obce. Umím si vyplnit volný čas vlastními aktivitami, k tomu obec nabízí řadu volnočasových aktivit.
- Ne, největší problém spatřuji hlavně v sobě, neumím si zorganizovat svůj volný čas.
- Ne, problém spatřuji v tom, že obec ani spolky/organizace nenabízejí volnočasové aktivity, které by splnily má očekávání.
- Ne, problém spatřuji v tom, že nemám vhodné podmínky, které by mi umožňovaly trávit volný čas podle mých představ. Na svoje volnočasové aktivity nemám dostatek finančních prostředků, nemám dostatek času apod.
- Další možnost odpovědi – uveďte:

.....
.....
.....

7. Kde nejraději trávíte svůj volný čas?

Vyberte 1 odpověď

- V kulturních zařízeních (kino, divadlo, společenské kluby.....)
- Ve vzdělávacích zařízeních (jazykové kurzy, počítačové kurzy, rekvalifikace)
- Ve sportovních zařízeních (sportovní haly, bowling, fitness centra, plavecký bazén....)
- Doma
- Jinde – uveďte:

.....
.....

8. Jakým způsobem nejčastěji trávíte svůj volný čas? Seřad'te uvedené možnosti na stupnici od 1 do 11 podle toho, kterému způsobu trávení volného času dáváte přednost (č. 1 znamená – nejčastěji trávení volný čas, č. 11 nejméně trávený volný čas):

- U televize
- U počítače
- S mobilním telefonem
- V soukromí s rodinou
- S přáteli
- Na zahrádce
- Procházkami v přírodě
- Návštěvami kulturních a sportovních akcí (kino, divadlo, koncerty, sportovní utkání apod.)
- Ve spolku či organizaci (Sbor dobrovolných hasičů, divadelní spolek, sportovní kluby apod.)
- Sportovními aktivitami (cyklistika, tenis, turistika, plavání, kolektivní hry apod.)
- Ve vzdělávacím zařízení (jazykové kurzy, počítačové kurzy apod.)

9. Jak hodnotíte možnosti trávení volného času v obci?

Vyberte 1 odpověď

- výborné
- velmi dobré
- dostačující
- spíš špatné
- velice špatné

10. Jaké možnosti trávení volného času byste v obci využil/a a v současné době v ní nejsou? Vyberte maximálně 3 odpovědi

- Cyklostezky
- Tělocvična přístupná veřejnosti (pro cvičení, kolektivní hry, tancování atd.)
- Koupaliště
- Fitness centrum
- Klubovna
- Další možnost – uveďte:

.....
.....

11. Využíváte možnosti volnočasových aktivit v okolních obcích či městech?

Pokud ano, uveďte jaké a kde a důvod jejich využití:

(například: jazykový kurz v Hradci Králové, protože v obci nemám tuto možnost apod.)

.....
.....
.....

12. Jaká organizace/spolek podle Vás zajišťuje v obci nejvíce volnočasových aktivit?

Vyberte 1 odpověď podle místa bydliště:

- Sbor dobrovolných hasičů
- Český svaz žen
- Obecní úřad
- SK Slavia Libřice
- TJ Sokol Černilov
- Klub maminek Dvoreček Černilov
- Základní škola
- TJ Librantice
- Občanské sdružení Ulita Černilov
- Fotbalový klub Černilov
- Jiná organizace – uveďte:

.....

13. Máte pocit, že dříve bylo v obci více možností trávení volného času? Pokud se domníváte, že ano, uveďte organizaci, která se tomu věnovala a kdy:

Ano

.....
.....

Ne

14. Kdo si myslíte, že by měl v obci zajišťovat/organizovat volnočasové aktivity?

Vyberte 1 odpověď

- Občané obce
- Obecní úřad
- Organizace/spolky v obci
- Další možnost – uveďte:

.....

15. Jste ochotni se aktivně zapojit do zkvalitnění či rozšíření volnočasových aktivit ve Vaší obci?

Vyberte 1 odpověď

- Ano, jsem ochotný/á, pokud budu požádán/a.
- Ano, již jsem zapojen/a do rozvoje volnočasových aktivit v obci.
- Ne, protože se nechci podílet na rozšíření či rozvoji volnočasových aktivit v obci.
- Ne, protože na to nemám čas, z důvodů pracovního vytížení.
- Ne, protože na to nemám čas, z důvodů péče o rodinu.
- Další možnost odpovědi – uveďte:

.....
.....

16. Jaké kulturní akce by podle Vás bylo žádoucí v obci pořádat?

Uveďte maximálně 3 odpovědi

- Přednášky
- Plesy
- Divadelní představení
- Organizovaná turistika (pěší turistika, cykloturistika)
- Organizované kulturní zájezdy (návštěva divadel, muzeí, zámků, exkurze apod.)
- Další možnost odpovědi – uveďte:

.....

17. Zde mi můžete sdělit Váš názor k možnostem volnočasových aktivit v obci:

.....
.....
.....
.....
.....